

Tammikuu 2025

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

siltalehti.fi

Viimeiset kiusaukset -opperan
teemat puhuttelevat myös tämän
ajan ihmisiä **A 10**

Diakonia ja kasvatus
raivaavat uusia teitä
yhteistyöhön

A 4

Kriisien ja epävarmuuden
aika vaatii kirkolta
rohkeutta

A 12

Brasiliasta tullut
maahanmuuttaja osaa
arvostaa Suomea

A 14

**Tampereen piispa
Matti Repo:**

**”On pystyttävä antamaan
tilaa myös sellaiselle
käsitykselle, joka ei ole oma”**

A 6

Silta on uudistunut

SILLAN 12. ILMESTYMISSUOSI on alkanut, ja pitelet nyt käsissäsi uudistunutta lehteä. Silta on saanut uuden raikkaan ulkoasun, ja myös lehden koko on muuttunut. Nyt se muistuttaa aikakauslehteä, ja näyttävä kansi pääsee hyvin esille kaupungilla olevissa telineissä.

Lehden luettavuutta on parannettu suurentamalla tekstin kokoa jutuissa. Valokuville on annettu entistä enemmän painoarvoa.

Silta koostuu edelleen juttuja sisältävästä A-osasta, ja samoin runsas tapahtumakalenteri tarjoillaan lukijoille lehden B-osassa eli tapahtumaliitteessä. Suurin muutos sisällössä on, että Konserttitarjotin on siirretty pysyvästi A-osasta B-osaan, jossa sen paikka on luontevin. Musiikkijuttuja toki julkaistaan myös lehden A-osassa.

PAINETTU SEURAKUNTALEHTI on edelleen tärkeä osa Tampereen seurakuntien viestintää, vaikka yleinen kehitys Suomessakin on, että painetun median osuus on vähentynyt huomatta-

vasti viime vuosina. Se johtuu paino- ja jakelukustannusten hintojen noususta sekä verkkolukemisen lisääntymisestä.

Muutamat maamme seurakuntalehdet ovat joutuneet kokonaan lopettamaan painetun lehden julkaisemisen tai supistamaan ilmestymiskertoja kustannussyistä.

Tähän tilanteeseen nähden Tampereen seurakunnilla ja Sillalla on vielä hyvä tilanne. Toimitus voi tänäkin vuonna tehdä kymmenen lehden numeroa. A-osa on 20-sivuinen, ja tapahtumaliite vähintään 8-sivuinen, joskus jopa 12-sivuinen.

TOIMITUKSEN saaman palautteen mukaan Silta on tärkeä monille lukijoille. Se kutsuu menovinkeillään aktiiviseurakuntalaisia tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Yhtä tärkeää on, että maksuton ja kotiin kannettu julkaisu voi olla monille kaupunkilaisille ensisijainen yhteys kirkkoon.

Siltaa myös luetaan ulkomaita myöten verkossa. Lehden päätavoitteita ovat elämästä, ihmis-

ten arjesta, ilmiöistä, paikallisista asioista ja seurakuntien tapahtumista kertominen, keskustelun herättäminen sekä kirkon arvomaailman ilmentäminen.

Puhuttelevien juttujen avulla lukijat voivat pohtia elämänsä merkityksellisiä kysymyksiä, löytää vertaistukea ja rakentaa omaa kristillistä identiteettiään.

LEHTIUUDISTUKSEN kunniaksi kansijutun haastateltavaksi kutsuttiin Tampereen piispa Matti Repo, joka avaa ajatuksiaan elämästään ja työstään. Uudistetun lehden myötä Sillan-rakentajat toivottavat lukijoilleen hyvää uutta vuotta. 📞

Kuva: Arne Ormio

”Mieti nyt!”

TYTTÄRENI oli jo pienenä ajattelevainen. ”Mieti nyt”, hän monta kertaa kehotti myös isäänsä.

Luulen, että Jumala sanoo minulle tuon tuosta samat sanat. Että pyytäisin häntä antamaan minulle viisautta elämäni asioissa, en siunaamaan ajattelemattomuuttani.

”Etuajatukset ovat parempia kuin taka-ajatukset”, kuten Kari Hotakainen panee yhden hahmonsansa sanomaan romaanissaan *Helmi* (Siltala 2024).

Vuosi on aluillaan, ja kasvua ikä kaikki. Pituutta en kasva, leveyttä en toivo. Mutta jospa oppisin yhä useammin kuulemaan, kun Jumala sanoo minulle, että mieti nyt!

”Mutta ylhäältä tuleva viisaus on puhdasta ja pyhää, ja niin se myös rakentaa rauhaa, se on lempeää ja sopuisaa, täynnä armahtavaisuutta ja hyviä hedelmiä, se on tasapuolista ja teeskentelemätöntä.”

(Jaakobin kirje 3:17)

Tulevat pyhät 8.1.–5.2.2025

12.1. Siitä se lähtee

Jeesukselle ei annettu kasteessa nimeä. Ei minullekaan, mutta nimeltä minut kutsuttiin Kristuksen ja hänen kirkkonsa yhteyteen. Siitä se lähtee tänäkin vuonna. (Tit. 3:4–7)

18.1. Pyhä, yhteinen

”Meillä on sama uskon Henki, josta on kirjoitettu: ’Minä uskon, ja siksi puhun.’” Kristittyjen ykseyden rukouspäivä on ensimmäinen vuoden neljästä rukouspäivästä. (2. Kor. 4:10–14)

19.1. Jeesus väläyttää

Jeesus väläyttää Kaanassa, kuka hän on. Kuitenkaan hän ei pelasta ketään muuttamalla vettä viiniksi häissä. Ristin ihmeen rinnalle ei ole pantavaa. (Joh. 2:1–11.)

26.1. Jeesus saapuu Kapernaumiin

Jeesus herättää uskon, minun on otettava se vakavasti. Usko ei ole minun taitoni tai hyvyyteni. Olemme matkalla Jerusalemiin ja pääsiäiseen. (Matt. 8:5–13)

2.2. Kevättä kynttelistä

Simeon aloittaa kiitosvirren. Laulamme mukana. (Luuk. 2:22–33)

Hiljainen ilta-kirkko ke 22.1. klo 19 Viinikan kirkossa. Tarjolla hiljaisuutta ja ehtoollista

3 Kysymystä

Kuva: Tuula Vartiainen

Tampereen seurakuntien työntekijät Martti Syrjäniemi ja Maiju Helin johtavat maamme kirkkomusiikkitoimintaa.

Tuleeko Tampereesta kirkkomusiikin kehto?

TAMPEREEN seurakuntien kasvatuksen johtava kanttori Maiju Helin on valittu Suomen Kanttori-urkuriliiton uudeksi puheenjohtajaksi marraskuussa. Eteläisen seurakunnan johtava kanttori Martti Syrjäniemi puolestaan sai kutsun Suomen Kirkkomusiikkiliiton puheenjohtajaksi toukokuussa.

1 Millaisia tavoitteita sinulla on tehtävässä?

Maiju Helin: – Kirkkomusiikoiden toimintaympäristö ja työn vaatimukset muuttuvat nopeasti. Suomen Kanttori-urkuriliitto on ammattijärjestö, jonka tehtävänä on huolehtia jäsenistönsä hyvinvoinnista ja ammatillisesta osaamisesta. Puheenjohtajana haluan olla tukemassa kanttoreita heidän työssään.

– Liitolla on hyvät suhteet kirkkomusiikkoja koulutaviin oppilaitoksiin. Näitä suhteita on syytä edelleen vahvistaa. Toivon, että voisin vaikuttaa myös musiikin harrastamisen kentällä niin, että tulevaisuudessa kirkkomusiikin opintoihin löytyy sopivia hakijoita. Yksi tärkeimmistä tehtävistäni on nostaa kanttorin työn merkitystä niin kirkossa kuin yhteiskunnassa.

Martti Syrjäniemi: – Tehtävänäni on toimia liittohallituksen puheenjohtajana ja luoda yhdessä toiminnanjohtajan ja hallituksen kanssa hyvät edellytykset suomalaisen kirkkomusiikkikentän kehittämiseksi. Puheenjohtajana minulla on hieno näköalapaikka. Haluan kunnioittaa kaikkea sitä hyvää perinteistä kirkkomusiikkia, mitä Suomessa on tehty.

– Samalla on etuoikeus saada luoda jotakin uutta, kuten vuosittaiset liiton järjestämät sävellyskilpailut sekä nuottimateriaalin laajan kustannustoiminnan. Erityisenä tavoitteena on elvyttää lasten laulamisen ilo uuteen

kukoistukseen, sekä pitää yhteen aarteemme, Virsikirja, pinnalla niin, että jokainen suomalainen voisi kokea sen omakseen.

2 Mitä kirkkomusiikille kuuluu Tampereella ja Suomessa?

MH: Tampereen seurakunnissa on monipuolinen musiikkielämä. Meillä on taitavat ja monipuoliset muusikot sekä hienot yhteistyökumppanit toteuttamassa laadukasta kirkkomusiikkia.

– Oma uniikki juttunsa Tampereella on Kirkkomusiikkitoiminta, jollaista ei ole muualla. Suomessa on laadukas ja laaja musiikin koulutus, joka alkaa jo musiikkileikkikouluista. Harrastajien aktiivisuus seurakuntien toiminnassa on erityisen merkittävä asia Suomessa. **MS:** Kirkkomusiikki voi Tampereella hyvin, kiitos ammattitaitoisen kanttorikunnan. Messujen musiikki on rikasta, toimitusten moninaisiin musiikkitoiveisiin pystytään vastaamaan hyvin, ja konsertit vetävät väkeä kiinnostavasti. Kirkkomusiikilla on merkitystä suomalaisille.

3 Tuleeko Tampereesta nyt Suomen kirkkomusiikin pääkaupunki?

MH: Liitot tekevät tiivistä yhteistyötä, ja tämän jatkaminen Martin kanssa on innostava tehtävä. Tampere on oikein hyvä pääkaupunki kirkkomusiikille: kuoro toiminta on vireää, kaiken ikäisiä harrastajia löytyy, ja seurakunnilla on myönteinen suhtautuminen musiikkielämän kehittämiseen.

MS: Näinkin voi sanoa. Tuntuu hienolta, että tamperealaisina saamme Maijun kanssa johtaa suomalaista kirkkomusiikkia. Liittojen välinen yhteistyö on tiivistä.

Kirsi Airikka

Hautausmaiden kesätyöt kohta haettavana

Aiemmista vuosista poiketen Tampereen hautausmaiden kausiväen haku järjestetään muiden yksiköiden kesätyörekrytoinnista erillisenä. Hakuaika on 13.1.–9.2.

– Useimmat viheralan työnantajat aloittavat rekrytoinnin jo vuoden vaihteessa, joten tammikuun lopussa alkava rekrytointi on kannaltamme turhan myöhään, sanoo työnjohtaja **Mari Ryömä** Kalevankankaan hautausmaalta.

Puistotöihin kuuluvat monipuoliset hautausmaiden kunnostus- ja hoitotyöt: ryhmäkasvien, istutusalueiden, nurmikon, pensasaitojen ja käytävien hoito, uusien nurmialueiden perustaminen, kivityöt sekä viherrakennusprojektit.

– Töitä on niin kokeneille viheralan ammattilaisille kuin ulkotyöstä kiinnostuneille vasta-alkajillekin. Kaikkiin työtehtäviin perehdytetään.

Kaikkiaan Tampereen seurakunnilla on tarjolla 200 kesätyöpaikkaa. Hautausmailla kauden 2025 aikana on 120 kausityöntekijää eri mittaisissa työsuhteissa. Eniten kausityöntekijöitä on touko-elokuussa.

Kausitöihin valitaan 18 vuotta täytäneitä. Viime vuoden tapaan hautausmailla otetaan myös 11 nuorta kesätyöharjoitteluun kymmenen päivän työsuhteisiin heinäkuussa.

Työntekijöiden valinnat aloitetaan jo hakuaikana.

– Valinnat teemme kevättalven aikana, ja valituille ilmoitetaan henkilökohtaisesti. Peruuksissa täydennämme valintaa aina kesäkuun loppuun saakka. Pyrimme tekemään valinnat mahdollisimman nopeasti.

Muita kesätöitä haetaan 27.1.–23.2. Hakulinkit julkaistaan tampereenseurakunnat.fi/kesatyö -verkkosivuilla sekä Työmarkkinatorilla ja kirkkorekry.fi-sivustolla. Oikotie poistui käytöstä vuoden alusta.

Asta Kettunen

Kuva: Asta Kettunen

Kesätöiden sisällöt julkaistaan viimeistään hakuajan alkaessa.

Lapinniemen kappelissa on messu kerran kuussa.

Jumalanpalvelusaikoihin muutoksia

Tuomiokirkkoseurakunnassa on mietitty tapoja kehittää jumalanpalvelusta reilun kahden vuoden ajan. Kehittämiseen on erityisesti osallistettu seurakuntalaisia viime vuoden aikana.

Tavoitteena on ollut etsiä keinoja, joilla jumalanpalvelukset tavoittaisivat paremmin eri-ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä.

– Kantavana ajatuksena on ollut mahdollistaa messuun osallistuminen mahdollisimman monelle, kertoo tuomiorovasti **Olli-Pekka Silfverhuth**.

Syksyllä päätettiin, että vuoden 2025 alusta jumalanpalvelusten kellonaikoihin tulee muutoksia. Kirkonmenoja kehitetään myös saavutettavammiksi.

– Messuja on porrastettu. Samalla on tarkoitus vahvistaa sellaista jumalanpalveluselämää, jossa näkyy monimuotoinen spiritualiteetti.

Sunnuntain messu on kello 10 Tuomiokirkossa, kello 11 Aleksanterin kirkossa ja kello 12 Kalevan kirkossa. Lisäksi Aleksanterin kirkossa on Viiden messu kello 17 niinä sunnuntaina, joina Tuomasmessua ei järjestetä. Säännölliset Viiden messut alkavat tammikuun lopussa.

Lapinniemen kappelissa ja Finlaysonin kirkon Lasten katedraalissa on messu kerran kuussa ja Vanhassa kirkossa sunnuntaisin kello 16 englanninkielinen jumalanpalvelus.

Aleksanterin kirkossa on lisäksi säännöllinen viikkomessu torstaina kello 17 ja Vanhassa kirkossa perjantaisin kello 18.

– Uskon uudistuksen vahvistavan jumalanpalvelusten merkitystä ihmisille. Toivon myös, että seurakuntalaisten osuus messun toteutuksessa vahvistuisi, toteaa Silfverhuth.

Kirsi Airikka

Seurakunnat luopuu M/S Isosaaresta

Tampereen seurakunnat luovuttaa pitkään osana seurakuntien lapsi- ja nuorisotyötä toimineen Isosaari-aluksen perustettavalle yhdistykselle. Jatkossa aluksen hoidosta vastaa sitä varten perustettava yhdistys, päätti yhteinen kirkkoneuvosto.

Yhdistykselle varataan taloudellista tukea neljän vuoden ajaksi. Tuen on tarkoitus laskea yhdistyksen muun varainhankinnan vahvistuessa. Yhdistyksen kanssa laaditaan taustayhteisösopimus, jolloin alus olisi jatkossa myös seurakuntayhtymän käytettävissä.

M/S Isosaarta ovat käyttäneet etenkin partiolaiset.

Teemapäivästä toivotaan löytyvän uusia polun päitä

Tampereella tammikuussa vietettävien Diakonian ja kasvatuksen päivien teema, ulkopuolisuus, on tuttu myös Messukylän seurakunnan diakoniatyöntekijöille, **Antti Kulmalalle** ja **Onerva Toikolle**.

– Tähän tuskalliseen ongelmaan on kiinnitetty seurakunnissa huomiota jo vuosia. Vähävaraisuus eristää ja rajoittaa, ja ihmisillä on paljon pelkoa putoamisesta, Toikko kertoo.

Diakoniatyöntekijät pyrkivätkin tukemaan ihmisiä ongelman peittoamisessa. Toisaalta monen elämäntilanne on vuoden kuluessa vaikeutunut ja taloudellisten vaikeuksien heijastukset muuhun elämään ovat lisääntyneet.

Esimerkiksi työttömät ja eläkeläiset voivat jäädä yksin koteihinsa tai kadota verkkomaailmaan. Kulmala ja Toikko ovat kuitenkin huomanneet riskejä eristytymiselle löytyvän joka ikäryhmästä. Työntekijät ponnistelevatkin tehdäkseen yhdessä olemisesta sekä houkuttelevaa että turvallisen tuntuista.

Yhteistyö toimii

Diakonian ja kasvatuksen ammattilaiset kokoontuvat yhteisille neuvottelupäiville nyt ensimmäistä kertaa. Suunta yhteistyöhön on selkeä.

– Yhteen kokoontumalla voi jakaa toimivia käytäntöjä ja löytää uusia polun päitä omaan ajatteluun, Kulmala toteaa.

Esimerkiksi Messukylässä laaja-alainen yhteistyö on jo tuttua.

– Hienoimmillaan yhdessä tekemällä päästään lähemmäksi seurakuntalaisia. Tarkoitus on, että perheet uskaltaisivat rohkeasti ottaa yhteyttä seurakuntaan sellaisissa asioissa, jotka he kokevat kuormittaviksi, Toikko sanoo.

Voimaa ja ahaa-elämyksiä

Luentojen lisäksi päivät tarjoavat työpajoja, joista yksi keskittyy vanhemmuuden yhteisölliseen tukemiseen. Sen esimerkkejä on Messukylän seurakunnassa muutamia vuosia sitten alkanut Pastilli-hanke. Tammikuussa alkava uusi Pastilli-jakso kestää kesän kynnykselle, ja mukaan otetaan viidestä seitsemään perhettä.

Etukäteishaastattelulla ja perheiden tilanteiden kartoittamisella pyritään löytämään perheet, jotka jaksaisivat olla mukana koko puolen vuoden jakson. Täysin matkan varrella eteen tulevia haasteita ei kuitenkaan voi arvata, Toikko myöntää.

– Projektin yksi tavoite on tehdä kaikenlaista yhdessä perheinä. Idea lähti alun perin siitä, että diakoniassa kuulemme paljon elämän kapeutumisen ta talouden ja terveyden ynnä muiden haasteiden vuoksi. On haluttu tarjota iloa ja voimaa tuottavaa toimintaa, hän toteaa.

Alun perin omaa jaksamistaan epäileiltä on saatu palautetta tyyliin: ”hei, mähän selvisin tästä, ja meillä oli mukavaa”. Esimerkiksi porukalla tehty matka on elvyttänyt ja antanut rohkeutta.

Ehdota käyttöä kirkollisveroilta

SEURAKUNTALAISILLA on jälleen mahdollisuus vaikuttaa siihen, mihin Tampereen seurakuntien kirkollisverovarot käytetään ensi vuonna. Seurakuntayhtymä jatkaa osallistuvan budjetoinnin menetelmää (osbu).

Tamperelaisten ideoimiin ja toteuttamiin hankkeisiin on varattu 25 000 euroa vuodelle 2025. Esityksiä pyydetään erityisesti 18–30-vuotiaiden toimintaan ja osallisuuden kehittämiseen.

– Myös muita ehdotuksia yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamiseksi otetaan vastaan. Tarkoitus on, että esi-

tyksen tekevä henkilö tai ryhmä kantaa vastuuta myös hankkeen toteuttamisesta, kertoo yhtymäjohtaja **Tapani Rantala**.

– Esitys voi liittyä jonkin seurakunnan toimintaan tai koota opiskelijoita tai muita nuoria aikuisia koko Tamperelta. Se voi myös tukea vanhusten hyvinvointia.

Yhteinen kirkkoneuvosto tekee päätöksen maaliskuun 2025 aikana. Ehdotukset tulee tehdä helmikuun loppuun mennessä lomakkeella: tampereenseurakunnat.fi/osbu

Tampere-taloon saapuu 8.–10. tammikuuta noin 1800 diakonian ja kasvatuksen ammattilaista. Antti Kulmala ja Onerva Toikko odottavat löytävänsä tapahtumasta uusia ideoita siihen, miten olla rohkeasti lähellä ihmisiä ja tehdä toisin.

– Olemme nähneet retkeläisen liikuttuvan ilosta kyyneliin kotimatalla. Hän oli ehkä aikeissa perua tulonsa, mutta lähtikin liikkeelle ja huomasi, kuinka hyvää luonto ja yhdessäolo hänelle teki, Kulmala kertoo.

Asumiseen ja talouteen liittyvien huoltien lisäksi mieltä kalvat kasvattamiseen liittyvät ajatukset.

– Vanhemmat tuskailevat sen kanssa, miten luoda perusturvaa ja toivoa, ja mitkä ovat hyviä arvoja. Kirkolla on erit-

täin hyviä vastauksia niihin kysymyksiin, Toikko huomauttaa.

Pastillin vanhempien omissa illoissa on paitsi pohdittu vanhemmuutta myös jaettu omaa elämää. Ystävyysuhteitakin on syntynyt.

Kirkko on kouluttanut väkeään ratkaisujen etsintään:

– Vaikka työssämme kuulemme tarinoita haasteista ja karikoista, meillä on välineitä löytää ihmisten elämästä ja arjesta myös voimavaroja, jotka tukevat

Pienistä hetkistä saa toivoa, jonka avulla jaksaa hakea apua ja tukea.

jaksamista. On tämän työn rikkaus, että saan antaa toiselle tilaa ja aikaa pohtia elämäänsä, Kulmala kiittelee.

Hän pitää seurakunta-sanasta.

– Se sisältää palvelulupauksen: seurakunta tarjoaa seuraa ja kutsuu seuraan. Ihmisen tarve löytää toisen luo ei ole mihinkään kadonnut.

– Näemme myös, miten pienistä hetkistä saa toivoa, jonka avulla jaksaa hakea apua ja tukea, Toikko sanoo.

Teksti ja kuva: **Asta Kettunen**

Kuva: Jussi Laitinen

Vainajien säilytystilaa kasvatettiin Vatialassa viime keväänä noin 100 säilytyspaikalla, mikä kaksinkertaisti kylmätilat.

Krematoriossa vielä jonoa

JOULUKUUN ALUSSA rikkoutunut Vatialan krematorion toinen uuni saatiin toimimaan jälleen jouluaaton aattona. Jonoa riittää silti vielä purettavaksi.

– Ruuhkat ovat melkoiset, myöntää Tampereen seurakuntien hautaustöiden johtaja **Jyrki Lehtonen**.

Muut kuin tamperelaiset vainajat kuljetetaan nyt tuhkaaviksi Poriin, Hämeenlinnaan tai Jyväskylään.

Tampereen seurakunnilla on tästä nykyä kylmätilat noin 200 vainajan säilytykseen.

Kylmiöt ovat nyt täynnä, ja vuoroaan odottavat tamperelaiset on saa-

tava tuhkattua, ennen kuin Vatialassa voidaan ottaa vastaan naapurikuntien vainajia.

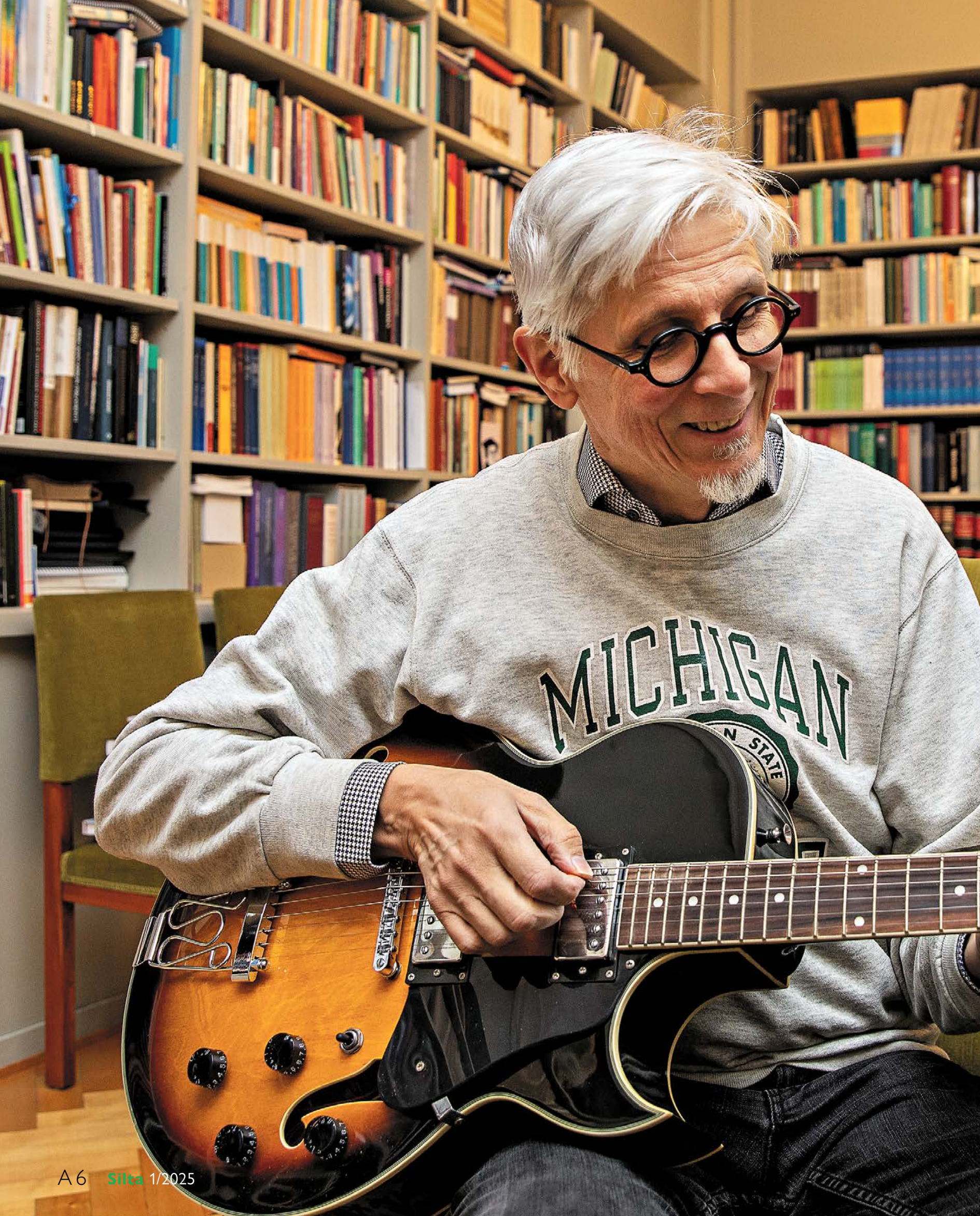
Tampereen yliopistollinen sairaala Tays on juuri saanut vainajien säilyttämiseksi kolmannen tornin, jolla on tarkoitus päästä eroon tilapäisistä konteista.

Pisimmät tuhkausjonot sijoittuvat yleisesti vuodenvaihteen tienoille.

Pirkanmaalla on päätetty perustaa 17 seurakuntatalouden yhteinen krematorio, jonka suunnittelu- ja luvitusvaihe on alkamassa.

Asta Kettunen

Kuraa ja suitsutusta

Matti Repo on toiminut Tampereen hiippakunnan piispana 16 vuotta. Hän panee peliin oman persoonansa ja kaiken osaamisensa. Siitä huolimatta riittämättömyyden tunne on jatkuva, sillä ihmisillä on piispaa kohtaan suuria toiveita. Parhaiten pärjää, kun on kyky kohdata ihmisiä, katsoa silmiin ja kuunnella.

Teksti **Kirsi Airikka** – kuvat **Hannu Jukola**

Piispan, eikä edes papin virka ollut **Matti Repo** -nimisen nuorukaisen mielessä, kun hän vietti nuoruutensa 1970-luvulla Kangasalla. Siitä huolimatta hänestä tuli kirkon työntekijä ja kansainvälinen teologian tutkija. Tampereen hiippakunnan piispana hän on toiminut jo 16 vuotta.

– On vaikea löytää syytä, miksi minusta tuli pappi. Ei meillä suvussa ollut ketään pappeja, eikä muitakaan seurakunnan työntekijöitä, pohtii Repo.

Perhe kävi kuitenkin joskus kirkossa. Kodin vaikutusta myös oli, että perheen lapset laitettiin seurakunnan kerhoon ja partioon.

Rippikoulun jälkeen sisko ja veli jäivät seurakunnan nuorisotoimintaan, ja Repo seurasi heidän esimerkkiään.

– Jokin siinä veti, toiminta tempaisi minut täysillä mukaansa. Ehkä kuitenkin olin hakenut elämäni hengellistä sisältöä. Samalla menin mukaan seurakunnan musiikkijuttuihin ja bänditouhuihin, kitaraa ja bassoa soittava Repo muistelee.

Lukiolaisena hän alkoi miettiä omaa elämänuraansa. Isä ja veli olivat teknisellä alalla, ja nuori mies ajatteli, että seuraa heidän jalanjälkiään. Varusmiespalveluksen hän suoritti Ilmavoimien teknillisessä koulussa. Arkkitehtuurikin kiinnosti.

– Teologia veti kuitenkin puoleensa uskonsisältöjen vuoksi. Halusin selvittää, mistä tässä uskossa on kyse, kertoo Repo, joka pääsi opiskelemaan Helsingin yliopistoon armeijan jälkeen.

Vielä teologisessa tiedekunnassakaan Repo ei ollut vakuuttunut, että papin työ on häntä varten.

– Ajattelin, että jos minä rukouksessa annan elämäni Jumalan johdatukseen, niin silloin myös ne päätökset, joita itse teen, ovat osa Jumalan johdatusta.

Ja niin vain Repo vihittiin papiksi vuonna 1985, ja hän aloitti työnsä Messukylän seurakunnassa.

”Ostin tämän kitaran syksyllä yhdeltä kaverilta Italiasta, missä olin sitä kokeillut pari vuotta sitten. Kun kävin samassa paikassa uudestaan, kitara oli vielä minua odottamassa. Tällaiseen jazz-malliin kuuluisivat paksummat kielet, mutta minä olen enemmän blues-miehiä”, kertoo Tampereen piispa Matti Repo.

Kristillisuus kantaa ihmistä ja muokkaa hänen käytöstään, ja synnyttää kulttuuria. Vaikka ihmiset lakkaisivat olemasta kulttuurikristittyjä, ovat he vielä kulttuuriltaan kristittyjä. Se pitäisi nähdä voimavarana.

– Kävin syvällä vielä vihkimystä edeltävänä päivänä. Olin peloissani, ja mietin, onko minusta tähän.

Kun työ alkoi, hän huomasi, että papille on valmis raami.

– Kun soittaa ovikelloa, ja menee ihmisten luokse kastamaan lasta tai sopimaan hautajaisista, ihmiset tietävät, mitä varten pappi on. Tehtävä on selkeä, ja se myös vapauttaa pappia antamaan koko persoonansa työhön, sanoo Repo, joka on kertonut tarinaansa pappisvihkimykseen valmistautuville nuorille rohkaistakseen heitä.

Piispa ja ihminen

Myös piispan työssä tarvitaan omaa persoonaa, ja kaikki lahjat sekä osaaminen on pantava peliin. Siitä huolimatta riittämättömyyden tunne on jatkuva.

– Ihmisillä on piispaa kohtaan suuria odotuksia ja toiveita, enkä niitä kaikkia voi täyttää. Parhaiten onnistuu, kun on kyky kohdata ihmisiä, katsoa silmiin ja kuunnella heitä.

65-vuotias piispa sanoo kuitenkin pitävänsä työstään.

– Olen hyvässä kunnossa, ja kuvittelen tässä työssä jotenkin pärjääväni. Minun on mahdollista jatkaa 69-vuotiaaksi, ja sitten minut nostetaan kainaloista sivuun, hymyilee Repo.

Vapaa-aikaa tosin on vähän, ja sitäkin pitää käyttää työhön valmistautumiseen. On luettava kirjallisuutta ja seurattava keskustelua.

– Kouluvierailuilla oppilaat joskus kysyvät, mitä harrastan. Minulla on sellainen tapa, että saarvoja kirjoittaessani kuuntelen netistä 1970-luvun rokkia, lähinnä amerikkalaista mustaa gospelia ja rhythm and blues -musiikkia. Siihen aikaan vielä sävellettiin ja soitettiin oikeilla soittimilla, ja tavoittelen sitä itsekin kitaralla.

Vapaa-aikaan kuuluu myös mökillä puuhailu; nurmikoneleikkuu, halonhakkuu ja kasvihuoneen hoitaminen. Perheen mökki hankittiin seitsemän vuotta sitten.

– En aiemmin voinut uskoa, että viihtyisin mökillä, mutta se onkin ihan kivaa. En kuitenkaan ole mikään metsämies. Parasta metsässä on, että polku takaisin kaupunkiin on lyhyt ja lähellä, sanailee Repo.

Vapaa-aikaan kuuluvat myös perheen lapset ja lapsenlapset, ja heidän tapaamisensa on onneksi helppoa, sillä kaikki asuvat Tampereella.

Kirkko ja avioliitto

Samaa sukupuolta olevien kirkollinen vihkiminen on ollut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kuumana peruna jo kohta parinkymmenen vuoden ajan.

Aiemmin konservatiivileiriin asemoitu piispa Repo herätti reilu vuosi sitten suurta huomiota, kun hän kertoi haastattelussa muuttaneensa suhtautumistaan mies- ja naisparien vihkimiseen kirkossa. (Aamulehti 14.12.2023)

Piispa huokaisee kevyesti, ja toimittaja saa kuulla pienen luennon siitä, miten media usein vetää mutkat suoraksi ja yksinkertaistaa asioita.

– Julkisessa keskustelussa voimakkain argumentti on ollut yhdenvertainen kohtelu, ja se on myös median rakastama argumentti. Sen syvemmälle ei juuri ole päästy, ei edes kirkollisessa mediassa.

– Keskustelu siitä, mitä avioliitto on teologisesti, on ollut aika laimeata. Se ei pääse kuuluville, koska yhdenvertaisuus on niin kaiken läpilyövä perustelu. Se on kieltämättä kiusannut minua, myöntää piispa.

Turhautumisesta huolimatta hän kannattaa samaa sukupuolta olevien kirkollista vihkimistä ja seisoo piispainkokouksen kahden avioliiton mallin takana.

– Käytännössä malli on jo todellisuutta. On pappeja, jotka vihkivät samaa sukupuolta olevia pareja, ja heitä, jotka eivät vihi.

Tampereen suomenkielisten seurakuntien ovet ovat nykyisin avoinna samaa sukupuolta olevien parien vihkimiselle ja hääjuhlille. Asiasta päättivät seurakuntaneuvostot – Messukylän seurakuntaa lukuun ottamatta.

Sen tilat avattiin kaikille pareille Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin päätöksellä marraskuussa 2023. Päätöksenteko siirtyi tuomiokapituliin, sillä seurakuntaneuvosto ja kirkkoherra olivat tilojen avaamisesta eri mieltä. Seurakuntaneuvoston enemmistö kannatti tilojen avaamista.

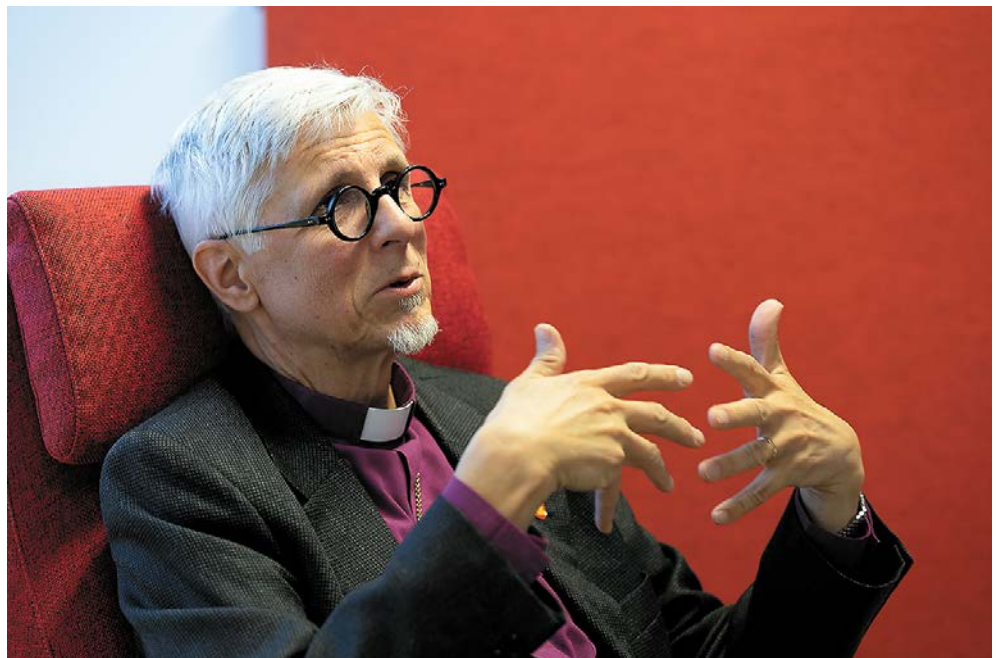
– Messukylän asiassa oli valittava seurakuntaneuvoston enemmistön puoli, vaikka sain asiasta aika paljon kuraa, ja toisaalta taas suitsutusta. Teimme päätöksen tilojen käytöstä, emme avioliitosta, korostaa piispa, joka itse ei edelleenkään ilmoittaudu samaa sukupuolta olevan parin vihkijäksi.

Tuomiokapituli totesi päätöksessään, että ”seurakuntien on syytä vahvistaa viestiä, jonka mukaan jokainen on tärkeä, ja Jumalalle yhtä rakas. Siksi on myös edettävä sitä kohti, että kaikki avioliitolleen Jumalan siunausta pyytävät voidaan vihkiä kirkollisesti”.

Piispan mukaan kyse on niin suuresta yhteiskunnallisesta muutoksesta, että sille on annettava tilaa.

– Mitkään argumentit eivät tule koskaan vakuuttamaan kaikkia ihmisiä, mutta on pystyttävä antamaan tilaa myös sellaiselle käsitykselle, joka ei ole oma. Niin kauan kuin asia yritetään ratkaista niin, että jonkun täytyy muuttaa mieltään, tulee vain syvempi riita.

– Kumpikin leiri perustelee kantaansa Jumalan sanalla. Käytetään sanoja synti ja syrjintä. Meidän

”Piispanviran vaikeus on juuri siinä, että jos leimaa itsensä johonkin leiriin, saa toisilta taputuksia, ja tuottaa toisille pettymyksen”, miettii piispa Matti Repo.

Matti Repo

- Tampereen hiippakunnan 36. piispa. Vihitty virkaan 1.6.2008
- Syntyi 7.3.1959 Mikkelissä. Pappisvihkimys Tampereella vuonna 1985. Toimi pappina Messukylän seurakunnassa vuosina 1985–2002. Vuodesta 2002 Kirkkohallituksen ulkoasiain osaston teologisten asiain sihteeri aina piispaksi vihkimiseensä asti
- Vuosina 1992–93 ja 1995 tutkijana Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa
- Teologian tohtori vuonna 1997. Väitöskirja käsitteli vanhurskauttamisoppia Johann Arndtin teologiassa. Vuodesta 2007 Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan dogmatiikan dosentti
- Puoliso Eteläisen seurakunnan pastori Päivi Repo. Neljä lasta ja neljä lastenlasta

Matti Repo sai Michigan State University -collegepaidan vuonna 1987 ollessaan pari kuukautta paikallisessa presbyteerikirkossa Yhdysvalloissa. ”Se linkosi minut ekumeeniselle ja kansainväliselle kiertoradalle, mikä on ollut koko virkauraani leimaava asia. Muisto avaa näkökulmia jopa maailmanlaajuiseen kirkkoon. Se auttaa hahmottamaan myös kirkon kiistakysymyksiä.”

läksymme on pohtia, onko tämä asia, jonka pitää erottaa meitä.

Piispan pahin pelko on, että yhteiskunnan jakautuminen kasvaa, ja kirkko joutuu hajaannukseen.

– Piispanviran vaikeus on juuri siinä, että jos leimaa itsensä johonkin leiriin, saa toisilta taputuksia, ja tuottaa toisille pettymyksen. Meillä on suuri into luokitella, tarve sijoittaa ihminen ruudukkoon, ja medialla on tässä tosi suuri vastuu, muistuttaa Repo, joka antaa tästä pyyhkeitä muutamille valtakunnan lehdistöille. Hän myös toivoo, ettei tämä *Sillan* haastattelu lisää kirkon hajaannusta.

– Kirkon sanoman ytimessä on Kristus, Jumalan Poika. Piispan tehtävänä on edustaa Kristuksen antamaa yhteistä toivoa. Se tapahtuu sanaa julistamalla ja seurakuntien työtä tukemalla, korostaa piispa Repo.

Kirkon tulevaisuus

Kirkon tuoreen nelivuotiskertomuksen mukaan uskonnottomuus yleistyy Suomessa. Samaan aikaan kiinnostus uskonnollisuutta kohtaan on kuitenkin lisääntynyt parikymppisten nuorten miesten keskuudessa.

– Tämä ei vielä ole kansanliike, mutta kuitenkin kiva merkki. Se näkyy jo kirkkoissa, ja kuulemma muissakin kuin evankelis-luterilaisessa kirkossa.

– Kyllä sillä on vaikutusta, että edelleen iso määrä nuoria tulee rippikouluihin, ja Tampereellakin tehdään seurakunnissa hyvää nuorisotyötä ympäri kaupunkia, kiittää piispa.

Samaan aikaan nuoret naiset etääntyvät kirkosta. Monia kuitenkin kiinnostaa monimuotoinen spiritualiteetti, kuten pyhiinvaellus, mietiskely ja hiljaisuuden jooga. Isoin kirkon poissaolevien joukko on kuitenkin 30–40-vuotiaat miehet.

Piispa ei ole kuitenkaan kovin huolissaan väen vähentymisestä – niin kauan kuin Suomen kirkolla on vielä hyvä yhteiskunnallinen asema niin lain kuin taloudenkin kannalta. Toki tilanne voi muuttua muutamassa vuosikymmenessä.

– Usko tuskin koskaan on kaikkia ihmisiä koskettava. Siitä huolimatta Jumala puhuu kaikille ihmisille jollakin tavalla.

Piispan mukaan parasta Suomessa onkin, että se on pienten yhteiskunnallisten erojen maa. Kaikilla on kohtalainen hyvinvointi.

– Kristillisyyttä läpäisee täällä kaikki kansankerrokset ja yhteiskunnan, sen kulttuurin taustateily ulottuu koko elämään. Lainaan tanskalaista kollegaa, joka on sanonut: ’Kristinusko on kuin lattialle kaadettu ämpärillinen vettä. Se menee kaikkialle, mutta kerros on niin ohut, että sitä ei heti huomaa.’

– Kristillisyyttä kantaa ihmistä ja muokkaa hänen

käytöstään, ja synnyttää kulttuuria. Vaikka ihmiset lakkaisivat olemasta kulttuurikristittyjä, ovat he vielä kulttuuriltaan kristittyjä. Se pitäisi nähdä voimavarana.

Kristinuskon läpäisevyys näkyy hyvin Tampereella.

– Kirkkoa kohtaan tunnetaan syvää luottamusta, ja sen kanssa halutaan tehdä yhteistyötä. Yhteistä kaupungille ja kirkolle on, että molemmat palvelevat ihmisten hyvinvointia.

Huono asia suomalaisessa kristillisyydessä piispan mukaan on, että usein liikaakin alleviivataan henkilökohtaista uskoa.

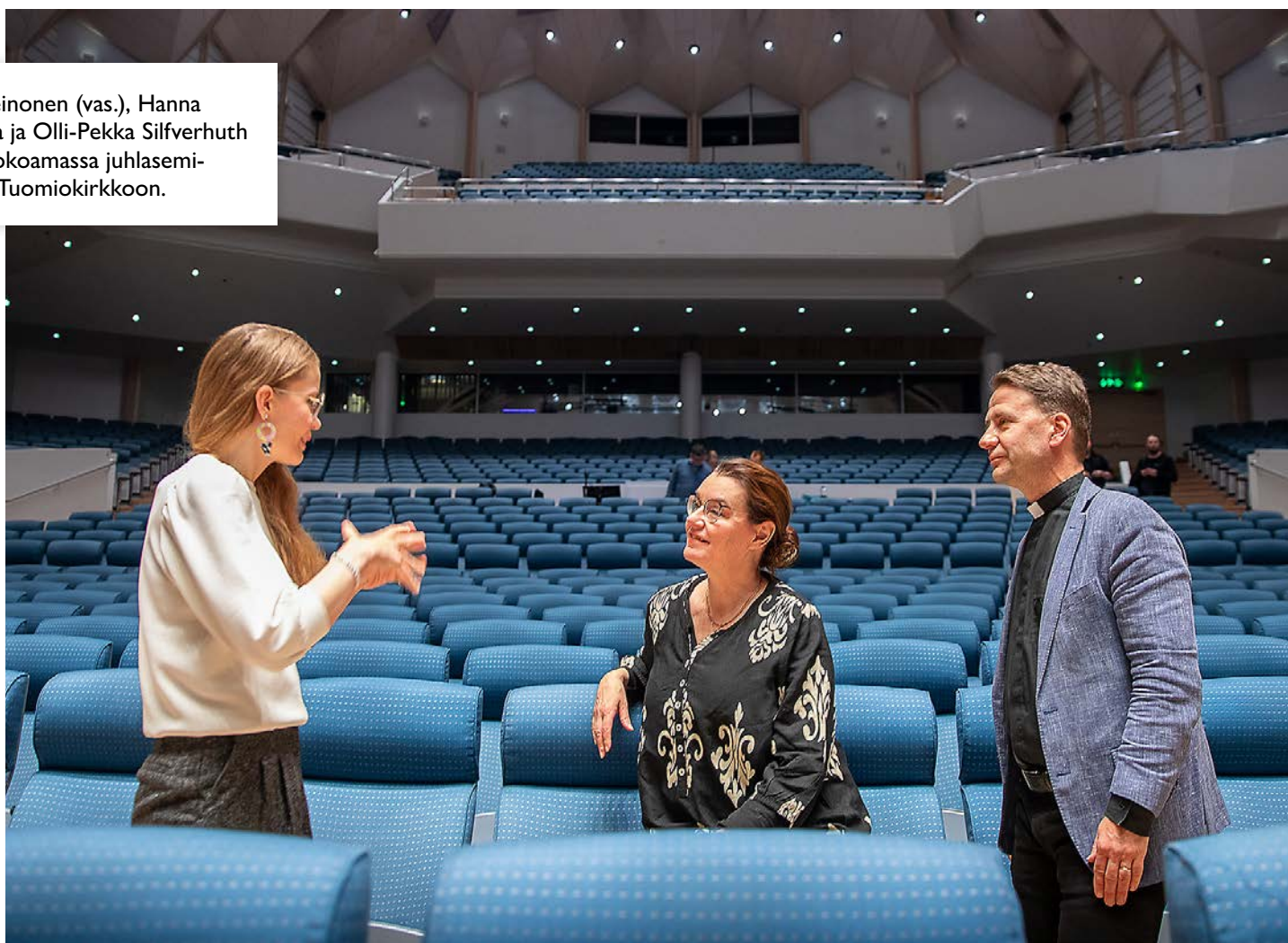
– Yhteisöt eivät silloin synny kovin helposti, ja ihmisten on vaikea ymmärtää toisiaan. Ja jos yhteisö syntyykin, se on liian tiukka napitettu, ja ihmisen on vaikea olla siinä oma itsensä.

Epävarmasta maailmanpoliittisesta tilanteesta, ilmastonmuutoksesta ja luontokadosta huolimatta hiippakunnan johtaja uskoo, että meillä on vielä toivoa, ja luottamusta tulevaisuuteen.

– Kirkolla on paljon hyvää annettavaa ihmisille, ja se voi vahvistaa ihmisten yhteenkuuluvuuden tunnetta ja keskinäistä rakkautta. Vaikeinkin aikoina kannattaa turvata Jumalaan ja rukoilla. Meidän on vain suostuttava siihen, että joudumme nyt kulkemaan vaikeiden vaiheiden läpi.

Suvi Leinonen (vas.), Hanna Suutela ja Olli-Pekka Silfverhuth ovat kokoamassa juhlaseminaaria Tuomiokirkkoon.

Kuva: Hannu Jukola

Viimeiset kiusaukset -juhla alkaa helmikuussa

Tampereen Ooppera ja Savonlinnan Oopperajuhlat tekevät historiallista yhteistyötä ja tuottavat yhteistuotantona Joonas Kokkosen *Viimeiset kiusaukset* -oopperan.

Sen ensi-illasta tulee tänä vuonna kuluneeksi 50 vuotta, ja merkkipuoden kunniaksi Tampereen Ooppera ja Tuomiokirkkoseurakunta järjestävät aiheesta juhlaseminaarin 1. helmikuuta Tuomiokirkossa.

Viimeiset kiusaukset on yksi suosituimmista suomalaisista oopperoista. Joonas Kokkosen teos pohjautuu säveltäjän pikkuserkun Lauri Kokkosen (1918–1985) samannimiseen näytelmään vuodelta 1960. Teos kertoo tarinan 1800-luvun herännäisjohtaja ja maallikkosaarnaaja Paavo Ruotsalaisesta ja hänen vaimostaan Riitasta.

– Seminaarin tavoitteena on syventää ihmisten katsomis- ja kuulemiskokemusta. On hienoa, että moniammatillinen porukka lähtee tutkimaan teosta ja keskustelemaan siitä, miettii Tampereen Oopperan taiteellinen johtaja **Suvi Leinonen**.

Tuomiorovasti **Olli-Pekka Silfver-**

huthin mukaan teos sopii hyvin Tuomiokirkkoon, koska siinä on vahva hengellinen viitekehys.

Tampereen Työväen Teatterin dramaturgin, professori **Hanna Suutelan** mukaan aihe sopii Tampereelle hyvin senkin takia, että Lauri Kokkosen näytelmä oli Tampereen näytelmäkirjoituskilpailun voittaja vuonna 1959.

– Oopperan librettoa ovat olleet käsitelmissä myös molempien isojen teattereiden johtajat Sakari Puurunen ja Eino Salmelainen, kertoo Suutela, joka myös on tehnyt väitöskirjansa teoksesta ja luennoi juhlaseminaarissa.

Toinen luennoitsija on Herättäjä-Yhdistyksen toiminnanjohtaja Kalle Hiltunen. Alustajien ohella oopperasta keskustelevat muun muassa Savonlinnan Oopperan taiteellinen johtaja, kapellimestari Ville Matvejeff, ohjaaja Mikko Kouki, Riitan roolin esittävä oopperalaulaja Silja Aalto sekä oopperalaulaja Jaakko Ryhänen, ”tamperelainen Paavo”, joka on esittänyt roolin Tampereen Oopperassa vuonna 2004.

Ikiaikaisia teemoja

Seminaarin yleisö pääsee kuulemaan myös otteita oopperan musiikista, ja

Juhlaseminaari

”
**On hienoa,
että moni-
ammatillinen
porukka
lähtee
tutkimaan
teosta.**

yhteislauluina veisataan muutama körttivirsi.

Kolmikko arvelee, että rakastetun teoksen teemat voivat hyvinkin puhutella myös tämän ajan ihmisiä.

– Paavon kamppailussa itsensä ja Jumala-suhteensa kanssa on jotakin ajatonta. Kysymykset ihmisenä elämisen perustuntemuksista ovat ikaikaisia, miettii Silfverhuth.

Suutelan mukaan teos varoittaa itsevaltiudesta ja johtajista, jotka eivät suhtaudu itseensä kriittisesti.

– Paavon suurin koettelemus on, että hän joutuu kohtaamaan oman pienuutensa viimeisinä hetkinään.

Suvi Leinonen haluaa kutsua ihmisiä uskomattoman hienon musiikin äärelle.

– Oopperan musiikki soi sydämeen käyden tämänkin päivän ihmisille. Tarina, lyriikka ja sävellys muodostavat kokonaiselämyksen, joka varmasti puhuttelee yli mieltymysten ja kulttuurirajojen.

Kirsi Airikka

Viimeiset kiusaukset -juhlaseminaari 1.2. kello 16 Tuomiokirkossa. *Viimeiset kiusaukset* -ooppera 5.–15.3. Tampere-talossa ja Savonlinnan oopperajuhlilla 22.–30.7.

*Katselen taivastasi, kuuta ja tähtiä,
jotka olet asettanut paikoilleen omin sormin –
mikä on ihminen, että häntä muistat,
pidät huolta hänestä, vähäisestä?
Kuitenkin olet tehnyt hänestä lähes jumalan,
antanut hänelle kunnian ja loiston kruunun.
Olet asettanut hänet hallitsemaan käsiesi töitä,
kaiken olet alistanut hänen valtaansa.*

Psalmi 8: 4–7

Ihmisen paikka maan päällä

PSALMI 8 vie lukijansa pohtimaan, mikä on ihmisen paikka maan päällä. Runoilija kysyy, mikä on ihminen ja vastaa siihen itse korottaen ihmisen lähes jumalankaltaiseen asemaan. Ihmisen valtaan on alistettu kaikki.

Mikään Raamatun teksti ei anna avaimia mielettömyyteen tai hillittömään riistoon. Ihmistä haastetaan vuoropuheluun aiheesta luojansa ja koko maailmankaikkeuden luojan kanssa.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon liturgiassa psalmi liittyy uuteenvuoteen. Vuoden vaihtuessa on hyvä katsoa peiliin ja tarkistaa, onko oikealla paikalla suhteessa luontoon ja sen kaiken luoneeseen Jumalaan.

Hanna Paavilainen

Psalmeja voi lukea osoitteessa psalmi2024.fi tai kuunnella maksuttomassa Piplia-sovelluksessa.

Elämänpuut ovat jotain enemmän

PISPALAN KIRKOSSA on 9.–30. tammikuuta esillä **Hannu Pälvirannan** teoksia. Osa valokuvauksista ja mielikuvitusta käyttäen rakennetuista kuvista kuvaa elämänpuita eri muodoissaan.

Pälviranta huomauttaa, että paratiisin elämänpuussa oli kyse arvokkaasta ilmiöstä. Tätä hän onkin pyrkinyt teoksillaan ilmentämään.

– Kenties on myös niin, että monelle näyttelyvieraille tällainen merkittävä puu voi olla tärkeä, jossakin mielessä elämänpuun mieleen tuova.

– Elämänpuu Raamatun mukaan on kui-

tenkin valtavan paljon enemmän kuin nämä puut yhteensä.

Lehdetön puu voi ilmentää ihmisen suojattomuutta, apinanleipäpuu olla jopa ruokosten aihe.

Vaakon puustosta Pälviranta on löytänyt puun, jonka avulla hän ottaa kantaa puhtaan luonnon puolesta.

Toinen osa näyttelyä ovat maalaukset, joissa aiheina ovat rakkaus, maisemat ja kukat.

– Muotokuvista ilmenee monesti, kuinka rehellinen maalari on ollut itsensä ja Luojansa edessä kuvaa luodessaan.

Asta Kettunen

KotiHammas TAMPERE
TAMPERE Sumeliuksenkatu 18 33100 Tampere
Meillä käy epossi
VARAA AIKA
WWW.KOTIHAMMAS.FI
03 213 3880

Kotona Asuen SENIORIHOIVA
050 472 2830
KotonaAsuen.fi

Luotettavaa apua kotiin jo vuodesta 2008

- Kumppanuutta ja seuranpitoa
- Alzheimer ja muistihoivaa
- Henkilökohtaista hoivaa
- Viriketoimintaa
- Ruoanvalmistusta
- Kodinhoidollista avustusta
- Asiointi- ja kuljetusavustusta

Kodinsiivoukset, myös asiointit kodin ulkopuolella, remontoinnit myös onnistuvat!
Kotitalousvähennys!
Yhteystiedot Susanna
045 1720 868
susanna.mankki@homail.com

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS RY.
Nekalankulma 1, Tampere

Seurat pääsääntöisesti keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19 sekä sunnuntaisin klo 16 ja 18.

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

Herättäjä-Yhdistys
pe 24.1. klo 17.30 paikallis-osaston vuosikokous ja klo 18 peli-ilta "kohti Jerusalemiä"
Kalevan kirkon salissa 5, Liisanpuisto 1.
la 1.2. klo 16 Viimeiset Kiusaukset -juhlaseminaari
Tuomiokirkossa, Tuomiokirkonkatu.

Ev.lut. kirkon lestadiolainen herätysliike
ESIKOISET

Talviseurat 1.-2.2.
La klo 13, Su klo 12 ja 16
Lauantaina iltamessu klo 17

Tervetuloa!
Uudenkylän srk-talo,
Ali-Huikkaantie 13b, Tampere
www.esikoiset.fi
Seurat ja pyhäkoulu sunnuntaisin klo 15

TILAA lääkkeitä, reseptilääkkeitä ja apteekkituotteita verkkokaupastamme. Tuomme tilauksesi arkisin ma-pe Tampereella kotiisi tai noutoautomaatteihimme.

Apteekin verkkokauppa www.apteekkishop.fi

LÄÄKKEESI KOTIIN JOPA SAMANA PÄIVÄNÄ

Lielahden APTEEKKI

Apteekkishop

MA-PE 9-21
LA 9-18
SU 10-18

puh. (03) 347 3800
Lielahden Prismakeskus
Turvesuonkatu 2
33400 TAMPERE
www.lielahdenapteekki.fi
www.apteekkishop.fi

Silta
Tampereilainen seurakuntalehti

Ilmoita SILLASSA

Ilmoitusmyynti
Juha Kurvinen 040 665 5983
juha.kurvinen@kotimaa.fi

Iso murros vaatii kirkolta rohkeutta

Kriisien ja epävarmuuden aika haastaa kirkkoa toimimaan entistä aktiivisemmin yhteiskunnallisissa muutoksissa.

Lokakuussa julkaistu ev.lut. kirkon nelivuotiskertomus kertoo siitä, että kristillinen perinne ohenee maassamme koko ajan. Uusimman kyselyaineiston perusteella enää kaksi viidesosaa suomalaisista uskoo jollain tavalla Jumalaan.

Toisaalta kriisien aika on avannut kirkolle myös uudenlaisia mahdollisuuksia. Esimerkiksi sen monipuolista panosta yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden arvostetaan.

Kirkon koulutuksen ja tutkimuksen johtaja **Hanna Salomäki** kertoo, että suomalaiset suhtautuvat kirkkoon hieman eri tavoin riippuen siitä, missä roolissa se esiintyy.

– Asenne on myönteisin, kun kirkko nähdään auttajana ja tukijana. Kriittisempiä ollaan silloin, kun kirkko mielletään vallankäyttäjäksi.

Salomäen mukaan ei kuitenkaan tule päätellä, että suomalaisten uskonnollisuus on suoraviivaisessa laskussa.

– Vaikka kiinnostus kirkkoa ja kristinuskoa kohtaan vähentyy, niin samaan aikaan yhteiskunnassa on pinnan alla olevaa vahvaakin ajattelua siitä, että kirkko on kuitenkin tarpeellinen.

Miesten ja naisten ajattelussa eroja

Kirkon nelivuotiskertomuskin osoittaa, että Suomessa miesten ja naisten suhtautuminen kristinuskoon eriytyy. Tämä näkyy erityisesti nuorissa ikäryhmissä.

Naiset ovat yleisesti uskonnollisempia, mutta asennoituminen kristinuskoa kohtaan on heillä

nihkeämpää. Erityisesti nuoret naiset näyttävät irtaantuvan joukolla kristinuskosta.

– Moni suomalainen pitää Jeesuksen elämänohjeita hyvinä. Yli 60-vuotiaista miehistä ja naisista löytyy näin ajattelevia suunnilleen yhtä paljon. Nuorista naisista tähän uskoi enää 26 prosenttia. Nuorten miesten lukema oli selvästi suurempi, 40 prosenttia.

Hanna Salomäki arvioi tulokseen vaikuttavan senkin, että nuorten naisten saama uskonnollinen kasvatus on jo itsessään vähentynyt.

– Miesten kasvanutta uskonnollisuutta taas selitetään sillä, että he hieman kapinoivat uskonnotonta maailmaa vastaan.

Tutkija huomauttaa, että nuoria naisia ja nuoria miehiä ei kuitenkaan pidä niputtaa millään yksittäisellä nimikkeellä.

– Molempien ryhmien sisällä on monenlaisia nuoria.

Rakenteellisten muutosten aika

Keravan kirkkoherra **Markus Tirranen** ei löydä uudesta nelivuotiskertomuksesta mitään kovin yllättävää.

– On tapahtumassa iso muutos. Suurten ikäluokkien poismenon myötä yhä pienempi joukko rahoittaa jatkossa seurakunnan toimintaa, Tirranen kiteyttää.

Nuoremmat sukupolvet hahmottavat myös kirkon kulttuurikristillisen merkityksen hyvin erilaisena kuin vanhemmat.

– Jotta seurakunta säilyy tulevaisuudessakin vahvana ja toimintakykyisenä, meidän on nyt lihavina

vuosina toimittava. Pitää toteuttaa kiinteistöihin ja henkilöstöön liittyvät rakenteelliset muutokset.

Kirkon näkymisestä kouluissa ja muissa julkisissa tiloissa on puhuttu paljon.

Keravan kirkkoherra toteaa, että monet suomalaiset näkevät kristinuskon osana kulttuurista kokonaisuutta, jota ei tule karsia pois julkisesta tilasta, esimerkiksi kouluista.

– Ongelma on siinä, että mediassa nousevat esille ylilyönnit. Pääsääntöisesti seurakuntien ja koulujen välinen yhteistyö sujuu varsin hyvin. Niin meillä Keravallakin.

Rohkeus kannattaa

Mahdollisimman monen ihmisen onnistunut kohtaaminen esimerkiksi tapahtumissa on yksi kirkon mantroista. Markus Tirranen haluaisi suunnalta tarkennusta hieman toisin.

– Tässä unohdetaan se, että ei valtaosalla ihmisistä ole mitään erityistä tarvetta kohtaamiseen seurakunnan kanssa. Tulisikin arvostaa ihan arkista kristillisyyttä. Ihmisen panos voi olla vaikka se, että hän pysyy kirkon jäsenenä tai tykkää seurakunnan some-postauksesta.

Kirkkoherran mukaan pitää myöntää sekin, että yhtenäiskulttuurin aika on ohi.

Yksilön on aidosti mietittävä, mikä on hänen suhteensa kirkkoon ja paikallisseurakuntaan. Tämä voi olla merkityksellinen prosessi oman henkisen kasvun kannalta.

– Meillä on monia hengellisiä identiteettejä, jot-

Muutos on aina myös mahdollisuus, vinkkaa Carita Lehto.

Kuva: Hanna Tarkainen

Ajassamme tarvitaan toivon sanomaa, sanoo Eva Wäljas.

Kuva: Ville Aalo

Suomessa miesten ja naisten suhtautuminen kristinuskoon eriytyy, tietää Hanna Salomäki.

Kuva: Jarmo Österman

Ei kannata vain koettaa miellyttää kaikkia, huomauttaa Markus Tirranen.

Kuva: Tuula Vartiainen

ka näkyvät esimerkiksi erilaisina messuyhteisöinä. Eivät ne ole kilpailijoita keskenään.

Tirranen kehottaa seurakuntia ennen kaikkea rohkeuteen. Tulisi uskaltaa kokeilla aivan uusiakin asioita.

– Ei kannata vain koettaa neutraalisti miellyttää kaikkia. Kriittinen palaute voi kertoa positiivisen viestin toiminnan vaikuttavuudesta. Se on hyvä ja tärkeä signaali.

Muutos on myös mahdollisuus

Kirkolliskokouksen ja sen tulevaisuusvaliokunnan jäsen, Hyvinkään seurakunnan kirkkovaltuuston puheenjohtaja **Carita Lehto** ei anna kirkon kielteisten tilastojen masentaa itseään.

– Tässä tilanteessa on pakkokin miettiä sitä, miten nyt päästään eteenpäin. Tarvitaan muutosta, joka on aina myös mahdollisuus.

Lehto ei ihmettele lainkaan sitä, että monet nuoret naiset jättävät kirkon. Yksi syy on kysymys kaikkien vihkimisestä.

– Toinen edelleen esille nouseva asia on se, voiko nainen toimia pappina. Kun näitä teemoja mediassa ihan oikeutetusti pyöritetään, niin en hämmästele, että nuoret naiset häipyvät mindfulnessin tai äänimaljojen pariin.

Lehto muistuttaa siitä, että hengellisyyden kaipuu on ajassamme vahvana.

– Ihminen hakee sitä sieltä, missä tulee kohdaksi ja hyväksytyksi.

Carita Lehto huomauttaa, että ylivoimainen enemmistö ev.lut. kirkon jäsenistä on niin sanottuja tavallisia kristittyjä.

– Heille tarvitaan mahdollisuuksia matalan kynnyksen seurakuntayhteyteen, joista Tuomasmessu on hyvä esimerkki.

Kirkolliskokouksen jäsen ihmettelee sitä, miksi seurakunnan sisällä tapahtuvaa monenlaista toi-

”Ytimessä on luottamus ja tietynlainen vallan luovuttaminen seurakuntalaisille.”

Eva Wäljas

mintaa ei nähdä rikkautena, vaan enemmänkin uhkana.

– Ymmärrän hyvin sen, että sateenkaarimessu tai hiljaisuuden jooga eivät joitakin ihmisiä kiinnosta. Mutta toivoisin, että he soisivat näiden järjestämisen niille, joille nämä ovat oikeita paikkoja.

Lehtokin peräänkuuluttaa seurakunnilta lisää rohkeutta. Maailman muuttuessa niiden pitää uskaltaa myllätä omaa toimintaansa tarvittaessa reippaastikin.

Jos johonkin seurakunnan järjestämään toimintaan ei vain tule porukkaa, asia pitää käydä läpi huolella.

– Miksi väkeä ei tullut, ja voisimmeko jotenkin muuttaa asioita, niin että jatkossa tulisi? Toki muutoksia tehtäessä ihmisiä pitää kohdella hyvin. Nämä ovat todella herkkiä asioita, Lehto miettii.

Nelivuotiskertomuksen mukaan suomalaiset arvostavat erityisesti kirkon auttamistyötä ja elämänarvojen opettamista. Tampereen seurakuntien Ruokapankki on saanut hyvää palautetta toiminnastaan. Joulun alla ruokakasseja oli pakkaamassa urheiluseura Ilveksen väkeä, muun muassa Linda Kallioinen ja Sanna Rinne.

Kirkon tulisi kiinnostua ihmisistä

Tampereen seurakuntien viestintäasiantuntija **Eva Wäljas** vastustaa päättäväisesti sitä huolipuhetta, jota esimerkiksi kirkon vähenevä jäsenmäärä usein poikki.

– Jos vain tuijotamme laskevia käppyröitä, niin voi jäädä näkemättä jotakin tosi arvokasta. Tässä ajassa on huutava pula toivon sanomasta ja yhteishengestä, Wäljas sanoo.

Hän näkee kirkolla olevan näkökulmaongelman. Sen sisällä ollaan kovin huolissaan erityisesti siitä, ovatko ihmiset kiinnostuneita kirkosta.

– Paljon enemmän pitäisi kiinnittää huomiota siihen, onko kirkko aidosti kiinnostunut ihmisistä.

Tampereen seurakuntien strategia edellyttää ihmisten kuuntelemista. Sitä tehdään esimerkiksi monenlaisilla tutkimuksilla.

– Vuodesta toiseen niiden tulokset kertovat, että ihmiset haluavat käyttää kirkollisveroaan eniten auttamiseen. Kärjessä ovat vanhukset ja lapset. Näihin asioihin sitten panostammekin paljon, Wäljas kertoo.

Yksi ratkaisu ei toimi kaikille

Viestinnän ammattilainen puhuu monenlaisten kohderyhmien ja niiden keskenään erilaisten tarpeiden tunnistamisen puolesta.

– Tampereella on paljon ihmisiä. Jos yrittäisimme hoitaa yhdellä ratkaisulla heidän kaikenlaiset tarpeensa, siitä ei tulisi mitään.

Wäljas miettii, että kirkolla on joskus taipumusta rajata uskonnollisuus jonkinlaiseksi omaksi saarekkeekseen. Ihmiset ovat kuitenkin kokonaisvaltaisia.

– Jos uskonto eristetään, syntyy riski siitä, että lähdetään ratkomaan väärä asioita. Joskus voisi olla oleellisempaa kysyä ihmiseltä, mikä sinua turhauttaa, tai mitä ylipäättään toivot elämässä.

Wäljas huomauttaa, että vapaaehtoistyössäkin olisi kirkolla vielä paljon kehitettävää. Ytimessä on luottamus ja tietynlainen vallan luovuttaminen seurakuntalaisille.

– Jos odotamme saavamme vapaaehtoisia keittämään kahvia tapahtumaan, jonka kirkon työntekijät käytännössä suunnittelevat ja toteuttavat, niin niiden vapaaehtoisten määrä voi jäädä aika vähiin.

Vesa Keinonen

”Olen kiitollinen, että Suomi on kotimaani”

Kymmenen vuotta sitten Suomeen muuttanut **Alécia Belo Ignatius** voisi puhua tuntikausia siitä, miten ihana maa Suomi on.

– Olen niin onnellinen ja kiitollinen, että tämä maa on nykyisin kotini, kertoo Brasilialta kotoisin oleva Belo Ignatius, joka on juuri saanut Suomen kansalaisuuden.

Suomeen hän tuli mentyään naimisiin suomalaisen miehen kanssa. Tampereen Olkahisiin perhe muutti viitisen vuotta sitten Joensuusta.

– Suomessa kaikki on tosi erilaista kuin Brasiliassa. Täällä kaikki toimii hyvin, miettii maahanmuuttaja, joka toivottavasti antaa mielipiteillään ajattelemisen aihetta monille suomalaisille.

Belo Ignatiuksen synnyinkaupungissa, noin 14 miljoonan asukkaan São Paulossa, on tosiaan moni asia toisin kuin Suomessa. Kielteisimpiä asioita Brasilian suurkaupungeissa ovat väentungos, liikenneuhkat, likaisuus ja turvattomuus. Esimerkiksi varkauudet ovat yleisiä, ja niihin voi liittyä väkivaltaa. Myös tulo- ja varallisuuserot ovat suuria.

Belo Ignatius arvostaa erityisesti Suomen turvallisuutta sekä julkisia terveys- ja koulutuspalveluita.

– En voisi toivoa parempaa koulua lapsilleni. Täällä kaikki käyvät samaa koulua riippumatta vanhempien koulutuksesta tai varallisuudesta. Lapset voivat kävellä koulumatkan yksin turvallisesti, kertoo 9- ja 7-vuotiaiden lasten äiti.

Hän ylistää myös hanavettä ja puhdasta luontoa.

– Täällä jokainen voi mennä metsään ja kerätä marjoja ja sieniä vapaasti. Se on uskomatonta!

– Hienoa on, että Suomessa ihmiset voivat harrastaa liikuntaa ulkona maksuttomasti. Ja joka paikassa on pyöriteitä, ihastelee nuori nainen, joka nauttii metsässä liikkumisesta, pyöräilystä, uimisesta ja luitelusta.

Parasta Suomessa ovat sauna ja avanto.

– Kesti kahdeksan vuotta ennen kuin uskalsin mennä avantoon. Nyt rakastan sitä.

Hän arvostaa suomalaisia ihmisiä.

– Suomalaiset ovat täsmällisiä, ja he kunnioittavat toisen yksityisyyttä. Heihin tutustuminen vie aikaa, mutta kun heistä saa ystäviä, he ovat todella luotettavia.

Alécia Belo Ignatius puhuu portugalia, englantia, ja hyvin jo suomeakin. Kielitaito kehittyy päivä päivältä ystävien, tuttavien ja asiakkaiden kanssa juttellessa.

Asiakkaitaan kauneudenhoitaja-kamppaaja palvelee omassa Belosun-yrityksessään Tampereen Kumpulassa. Hoitolan nimi tarkoittaa *kaunis aurinko*, ja se myös kuvaa hyvin sydämellistä yrittäjää itseään.

– Minä todella rakastan Suomea, suomalaisia ja työtäni.

Teksti: **Kirsi Airikka**

Kuva: **Rami Marjamäki**

Alécia Belo Ignatius tuo lähimmäisilleen auringonvaloa myönteisellä elämänsenteellaan.

Hiljentymisrauha

Mitä jos jotkin koulut alkaisivat pilotoida hiljentymisrauhaa pienesti. Olisi esimerkiksi kolme luokkaa. Varmistettaisiin kaikilta tahoilta, kuten lapset, vanhemmat, koulu, opetushallitus, tasa-arvoihmiset, että voidaan pilotoida. Vanhemmille olisi vanhempainilta aiheesta.

Voitaisiinko tehdä luokan yhteinen helminauha, joka rakennettaisiin yhdessä lasten tai mielellään heidän vanhempiansa kanssa? Ehkä muistat Lönnebon rukousnauhan?

Tässäkin hiljentymisnauhassa olisi joku- nen helmi, esimerkiksi: ajattelen mukavia asioita vanhemmista, kavereista, koulusta, luonnosta ja lemmikkieläimistä; keskustelen Jumalan kanssa ja pyydän häntä siunaamaan minut ja ruuan. Olisi oma ruokarukous: ajattelen mukavia asioita ruuasta.

Voisi olla myös helmi, jota ei nimettäisi, mutta sillä kohtaa voisi rukoilla, mikä asia muuten on mielen päällä, tai vaan hengitellä rauhassa. Ei kristitynkään tarvitse pakolla rukoilla, jos ei halua. Se vain on suuri oikeus.

Hiljentymisrauhassa varattaisiin lyhyt aika jokaista helmeä kohti, tai luokka päättäisi, mihin asioihin tänään keskitytään yhdessä. Hiljentymisestä voitaisiin tehdä kiva hetki. Siinä voisi olla rauhoittavaa musiikkia.

Mieleen nousevia ajatuksia voisi hyödyntää kuvataidetunnilla. Tuettaisiin lapsia löytämään omia mukavia asioita arkipäivän hetkistä, niitä ehkä sanallistettaisiin tai ne saisivat kuvallisen muodon.

Toisaalta omasta hiljentymishetkestään ei tarvitsisi halutessaan kertoa muille, vaan se saisi jäädä salaiseksi, intiimiksi hetkeksi. Voisihan ranteessa tai taskussa oleva hiljentymisnauha palvella myös välitunnilla. Kun lapsella on paha olla, hän voisi mielikuvissaan mennä elämänsä mukaviin hetkiin tai rukoilla.

Mukaan tulisi seurakunnan työntekijä – nuoriso- tai lastenohjaaja, pappi tai diakoni – tukemaan opettajaa ja ideoimaan yhdessä. Pilotoinnilla olisi aikaraja, jonka jälkeen kerättäisiin kokemuksia. Seurakunta kustantaisi helmet.

Heitin tässä jokusia ajatuksia pohdittavaksi. Kannattaisiko kokeilla, vai joko tämän suuntaisia jo on?

Riimu

Palautteita Tulen ja valon messusta

Joulupäivänä televisiossa esitetty Tulen ja valon messu Kalevan kirkossa oli vaikuttava. Solisteilla oli kauniit ja yhteensointuvat äänet.

Vaikuttavat tuliesitykset ja kuvien heijasteet kirkon seinillä näyttivät upeilta ihan tv-ruudunkin kautta katsottuna. Ymmärrän myös, että nykyaikana kirkko näköjään joutuu näitä kaikenlaisia ”sirkushuvejakin” saleihinsa tuomaan, jotta ihmisiä saadaan paikalle.

Jumalanpalveluksessa oli kuitenkin asia, joka todella tuntui täysin ala-arvoiselta ja suorastaan törkeältä. Tarkoitan sitä luettua tarinaa, jossa ilmeisesti haluttiin tuoda esiin nykynuorten elämänvalintoja ja ahdistusta. Tarinassa mainittiin suunnilleen näin: ”Jo vuosi kulunut, ja istun edelleen kaupan kassalla...”

Monet istuvat siellä ”kaupan kassana” koko työuransa joko ihan omasta halustaan tai ehkä jotkut pakostakin. Kaupan kassana oleminen ei varmaan nykynuorison silmissä ole hohdokasta, mutta tässä jumalanpalveluksessa luetussa tarinassa olisi voinut tuoda jättää sanomatta. Se oli törkeää väheksymistä ja käytöstä niitä ihmisiä kohtaan, jotka siellä kaupan kassalla palvelevat – osa heistä koko ikänsä. Eipä ole tarvetta kirkkosaleihin paikan päälle tulla tämän jälkeen.

Kristiina Hattunen

Kiitos upeasta Kalevan kirkon televisioidusta joulujumalanpalveluksesta. Kokonaisuus oli koskettava.

Mika Huotari

Kylläpä oli mahtava jumalanpalvelus Kalevan kirkosta joulupäivänä. Kyynelisin katsoin televisiosta. Sydämellinen kiitos!

Heljä

Julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot. Nimimerkillä kirjoitettaessa yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon. Toimituksella on oikeus lyhentää tekstejä tarvittaessa. Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@siltalehti.fi | Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere | siltalehti.fi/palauta.

Vastaa hyvinvointikyselyyn

TAMPEREEN KAUPUNKI haluaa kuulla asukkaidensa kokemuksia hyvinvoinnista ja asuinalueista. Karttapohjainen kysely on avoinna 21. tammikuuta saakka. Vastanneiden kesken arvotaan lahjakortteja ruokakauppaan.

Vastajaat pääsevät muun muassa arvioimaan terveydentilaansa ja liikkumistaan.

Kysymyksiä on myös yksinäisyydestä, vapaa-ajasta ja asumisesta.

Vastaaminen tapahtuu nimettömästi ja vastauksia käsitellään luottamuksellisesti. Linkki löytyy sivulta tampere.fi/hyvinvointiasuinalueilla. Kyselyn voi täyttää myös lomakkeella Frenckellissä sekä pääkirjasto Metsossa.

Eihän tässä näin pitänyt käydä

”**OLISIKO SULLA** hetki aikaa?” Tämän kysymyksen olen kuullut useasti sotilasappina ollessani.

Se saatettiin esittää sotilaskodissa, käytävällä, maastossa ja milloin missäkin. Yleensä aikaa oli, ja silloin oltiin tekemisissä elämän vaikeiden asioiden kanssa.

Lähimmäisen huolien purkaminen yhdessä ja katsele toiveikkaammin eteenpäin antoivat taas voimia ja puhtia tulevaisuuteen. Jaksettiin paremmin.

MAAILMANTILANNE tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että monissa asioissa ollaan sellaisessa tilanteessa, jossa olisi taas tarpeen kysyä toiselta ja toisilta, että olisiko hetki aikaa.

Maailmalla tapahtuu kaikenlaisia asioita, jotka vaikuttavat tietysti nyt NATO-aikana meihin eri tavalla kuin ennen. Se luonnollisesti huolestuttaa meitä yhteisesti. Jaksetaanko?

Me tarvitsemme toisiamme poikkeusolojen aikana ja tavallisen elämän poikkeuksellisissa tilanteissa. Tavallisessa arkipäivän elämässäkin voi tapahtua kaikenlaista ikävää, mikä rikkoo meidän normaalin elämänrytmimme.

SAMALLA RIKKOUTUU jotain meidän katsomusessamme elämästä. ”Eihän tässä näin pitänyt käydä!” Tämä lienee monille tuttu ajatus aivan arkipäivän asioissakin. Kuitenkin kävi.

Sodan ajan pappien haastatteluissa tulee esiin se, ettei sotilailla ollut mitään suuria rintamaherätyksiä.

Sen sijaan he näkivät hyvin, että sotilaat painautuivat lujemmin Jumalaa vasten, kukin hiljaa sisimmässään.

Tämä näkökulma on nähtävissä tänäkin päivänä. Se näkyy Pelkosenniellä muistomerkinä, johon siellä taistelleet sotilaat halusivat tekstin: ”Pelkosenniemen taistelu 18.12.1939. Tässä auttoi Herra”.

MEILLÄKIN ON tänään lupa uskoa samaan kuin talvisodan Pelkosenniellä: Meitä auttaa Herra.

SIUNAUSTA vuodelle 2025.

Sauli Keskinen

rovasti

kenttärovasti evp

Kuva: Sanna Krook

Sattumuksia kirkon kulmilta

Kuva: Museovirasto. Historian kuvakokoelma

Mitä jos Tirkkosen suihkukaivon takana komeilisikin kivikirkko?

Kallion kirkko?

Tämänkertainen Sattumus kertoo kolmen tamperelaisen kirkon historiaa – ja vähän neljännenkin, rakentamatta jääneen.

Tiesittekö nimittäin, että yksi keskustan pyhäköistä olisi voinut nousta Mustanlahden kalliolle?

No, oookoo, minä en tiennyt.

Sain vihiä asiasta Kyllikki Heleniuksen *Wilhelm von Nottbeck ja Finlayson* -kirjasta, jonka mukaan ”puusta vai kivistä” -debatti teki 1860-luvulla paluun: kaupunkilaiset pohivat pitäisikö Vanha kirkko purkaa ja rakentaa kivinen temppele sen tilalle.

Finlaysonin johtaja von Nottbeck esitti kiistaan vaihtoehdoisen ratkaisun: mitä jos annettaisiin Vanhan kirkon olla, rakennettaisiin uusi Mustanlahden kalliolle, ja hän maksaisi rakennustarpeet.

Mojova tarjous, joka ei Heleniuksen mukaan kuitenkaan saanut kannatusta syrjäisenä pidetyn sijainnin vuoksi. Niinpä patruuna ryhtyi puuhaamaan omaa rukoushuonettaan tehtaan alueelle.

Tapaus oli kuitenkin monisyisempi kuin tästä ilmeisesti Finlaysonin historiikkiin perustuvasta kuvauksesta ilmenee. Ennen kaikkea kirkko oli paljon lähempänä toteutumista.

Voitto Silfverhuth on selvittänyt tämänkin asian niin sanotusti viimeisen päälle. Hän paljastaa, että 1871 ehdittiin jo päättää uuden kirkon rakentamisesta nimenomaan Näsin-kalliolle.

Tarkka sijainti olisi ehkä ollut tuolloin vielä rakentamattoman Tirkkosen suihkulähteen

takana – tai sinne se ainakin vuoden 1868 asemakaavassa on merkitty.

Kylläpä muuten olisikin ollut hulpea paikka kirkolle! Siinä se olisi komeillut vähän kuin Helsingin tuomiokirkko Senaatintorin portaiden yläpäässä.

Mutta: viitisen vuotta myöhemmin eli joulukuussa 1876 kirkonkokous kumosi aieman, virallisesti vahvistamatta jääneen päätöksensä. Paikka oli alkanut vaikuttaa paitsi liian etäiseltä myös vaikeakulkuiselta.

Uusina kandidaatteina pöydälle nostettiin Vanhan kirkon paikka, sitä vastapäinen tontti kosken toisella puolella sekä hautausmaan viereinen peltotilkku, joka voittikin kisan.

Mustanlahden tai Näsin-kallion – Kallioksihan se varmaan olisi lyhentynyt – sijaan saatiin siis Aleksanterin kirkko.

Lopputuloksena ei ollut huono ollenkaan, tai itse asiassa oikein kiva: puupyhäkkö pelastui, uusi rakennettiin Hämeenkadun länsipäähän ja myös tehtaalaiset saivat omansa. Siis yhteensä kolme kirkkoa, kun toisessa, aivan mahdollisessa todellisuudessa yksi niistä olisi purettu ja kaksi jäänyt rakentamatta.

Eli hyvä näin – kaikkea kun ei voi saada!

Mikko Pollari

Lähteet:

Helenius, Kyllikki: *Wilhelm von Nottbeck ja Finlayson* (2004)
Lindfors, Gustav: *Finlaysonin tehtaat Tampereella I 1820–1907* (1938)
Silfverhuth, Voitto: *Tampereen seurakuntahistoria 1* (SKS 2013)

Seminaarisarja perheille

Miten löytää mielekäs perhearki ja uusia näkökulmia elämään? Hengaa täällä -hankkeen Mission Impossible? -seminaarisarjan aiheina ovat vanhemmuus, parisuhde sekä lapsen kasvu.

Seminaarit on suunnattu kaikenlaisille perheille ja niiden kanssa työskenteleville ammattilaisille. Ne toteutetaan yhteistyössä Suomen Logoterapiainstituutin ja Tampereen Kristillisen koulun kanssa.

Seminaareja voi seurata myös suoratoiston välityksellä. Paikan päällä toimivat oppilaskahvio sekä maksuton lapsiparkki.

SEMINAARIT kello 17.30–19.30, Tampereen kristillinen koulu, Takriko-sali, Ketarantie 4 J
Pari suhteellista? 23.1., ilmoittautuminen 20.1. mennessä
Miten kunnioittaa lapsuutta arjen valinnoissa? 26.2., ilmoittautuminen 21.2. mennessä. Ilmoittautumiset ja tallenteet: hengaamo.fi/perheseminaarisarja-mission-impossible

Kuva: Hannu Jukola

Seminaarien tarkoituksena on herätellä löytämään perhe-elämään arvo- ja tarkoituskeskeisiä näkökulmia.

Seniorifoorumi tarjoaa kiinnostavia aiheita

– Seniorifoorumiin on tullut uusia ihmisiä mukaan toimintaan. Osanottajat ovat antaneet hyvää palautetta monipuolisista aiheista, joita myös kävijät ovat ehdottaneet, kertoo **Reino Hildén**, toiminnasta vastaava vapaaehtoistyöntekijä, joka suunnittelee tilaisuuksia pastori Sanni Turusen ja muiden vapaaehtoisten kanssa.

Kevättalven aikana teemoina ovat syöpäsairaan tukeminen, usko arjessa, gospel-musiikki ja silmäsairaudet. Alustuksen lisäksi tarjolla on yhteislaulua, päivän sana ja rukousta.

SENIORIFOORUMI torstaisin kello 13, kahvit kello 12, Aleksanterin kirkon krypta.
30.1. Pirkanmaan Syöpäyhdistyksen palvelut, psykososiaalisen tuen asiantuntija Kristiina Mattsson

Sana Soissa tarinoidaan

Vuoden ensimmäinen Sana Soi -ilta jatkaa Minun tarinani -sarjaa. Illassa musisoi Eve & Ossi -duo, joka tunnetaan kauniisti yhteen soivista äänistään sekä puhuttelevista ja elämänmakuisista lauluistaan.

Tammikuun puhujavieras on radiotoimittaja ja kirjailija Mikael Juntunen.

Sana Soi -iltoja järjestävät Tuomiokirkkoseurakunta sekä Suomen Raamattuopisto.

SANA SOI: Minun tarinani su 26.1. kello 18 Finlaysonin kirkossa

Kuva: Mikko Kanto

Kesäkuumalla ehti ystävän kanssa tekemään paperimassasta vateja ladon lempessä varjossa.

Uusi kolumnisti Mikko Ala-Kapee:

Kaikkien Tampere perustuu keskinäiseen kunnioitukseen

Sillan uusi kolumnisti Mikko Ala-Kapee on Tampereen kaupungin yhdenvertaisuuskoordinaattori.

Näin hän kertoo itsestään ja ajatuksistaan:

Aion keskittyä kirjoituksissani ihmisarvon kunnioittamiseen, syrjinnän vastaiseen toimintaan, esteettömyyteen, monikulttuurisuuteen, yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja hyviin väestösuhteisiin.

Olen yhteiskuntatieteiden maisteri Tampereen yliopistosta. Tein pro gradu -tutkielmani ihmisoikeusnormien rakentumisesta kansainväliseen politiikkaan.

Vietin lukiovuoden Ranskan Vendéen maakunnassa, jossa asuin algerialais-ranskalaisessa perheessä ja sain lämpimän kosketuksen islamin uskoon. Suoritin siviilipalvelukseni Valamon luostarin kansanopistossa Heinävedellä. Avioliittoni Harrin kanssa siunattiin sateenkaarimessussa Finlaysonin kirkossa.

Olen tehnyt pitkään järjestötöitä muun muassa Suomen Reumaliitossa, Tampereen rasismin vastaisessa verkostossa ja Sinuiksi-yhdistyksessä.

Koen eläväni uutta ammatillista vaihetta päästyäni Tampereen kaupungille yhdenvertaisuuskoordinaattoriksi.

Kaupunki rakentaa yhdessä asukkaitensa kanssa yhteistuumin kaikkien Tamperetta, jossa jokaisella meistä on hyvä elää, asua, opiskella, perustaa perhe, tehdä töitä ja vanheta omana itsenään. Kaikkien Tampere -asenne perustuu sopusointuun, ihmisyyteen, keskinäiseen kunnioitukseen ja huomioonottamiseen.

Työn vastapainoksi tykkään kotoilla, hyötyhönssäillä ja askarrella. Kesäisin puutarhanhoito vie voiton muusta. Se on mieheni ja minun yhteinen harrastus.

Hiljattain löysin uudelleen saunassa viihtymisen hyvää tekevän voiman. Olen myös vannoutunut kylmäaltaassa kävijä. Koen, että kylmä nolaa, vetää rajan työpäivän ja vapaan väliin ja huuhtelee ajatuksia.

Olen lukutoukka. Lukeminen saattelee minut uneen.

Mikko Ala-Kapeen pitkä esittely ja kolumnit verkossa: siltalehti.fi/puheenvuorot

Saunarauha on kehorauhaa

JOULUKUUSSA olin Tampereen vammaisneuvoston kanssa järjestämässä seminaaria, jossa kuultiin 12 näkökulmaa esteettömästä ja tiedostavasta uimahallista. Unelmoimme liikuntapaikasta, johon kaikki olisivat tervetulleita omana itsenään.

Uimahalli on hieno palvelu. Sen kohdalla tosiasiallinen yhdenvertaisuus tarkoittaa, että eri ihmisryhmien tarpeet huomioidaan niin, että kaikki pääsevät uimaan taustastaan riippumatta. Sujuvaan uimahallikokemukseen vaikuttavat apuvälineiden käyttö, tavat, käsitykset alastomuudesta, kulttuuritausta ja sukupuolen moninaisuus.

TAMPEREELLA hallien taso on hyvä esteettömyyden kannalta. Liikkumis- ja toimimisesteisten uimareiden osallistuminen paranee entisestään, kun uimahallien kattavat esteettömyystiedot julkaistaan verkossa.

Silti totesimme, että koko maasta ei taida löytyä esteetöntä kylmäallasta. On myös eri asia päästä saunatilaa sisään kuin et-

Moni toivoo kehorauhaa, joka tarkoittaa katseilta ja huomioilta suojassa olemista.

tä kiuas on upotettu lattiaan, ja löylystä voi oikeasti nauttia istumatta ylhäällä lauteilla. Uintiretki ei saisi myöskään kaatua siihen, että vammaisen uimarin avustaja tai tulkki on eri sukupuolta kuin hän itse. Onneksi voi varata palvelusaunan.

KESKUSTELIMME paljon uima-asusta. Uskon, että luonteva alastomuus pesu- ja saunatiloissa on myytti. Moni iästä ja identiteetistä riippumatta toivo

kehorauhaa, joka tarkoittaa katseilta ja huomioilta suojassa olemista. Yksi ratkaisu olisi erilliset puku- ja pesukopit sekä lupa käyttää uima-asua saunassa. Hygieniä pysyisi silti hyvänä. Jo nyt käyttöoikeusranneke oikeuttaa uima-asun pitämiseen koko ajan.

SOSIAALISESTI turvallisen, hyväksyvän uimahallikulttuurin luominen on mahdollista. Tarvitaan sääntöjä keskinäisestä kunnioittamisesta, koskemattomuudesta ja häirintään puuttumisesta. Silloin jokainen meistä voi keskittyä olennaiseen eliuimiseen. Sitä on Kaikkien Tampere.

Kirjoittaja on Tampereen kaupungin yhdenvertaisuuskoordinaattori

Laura Happonen

12. vuosikerta

Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

Kaupalliset ilmoitukset:

Mediamyynti Sacrum-Kotimaa Oy
Juha Kurvinen p. 040 665 5983

s-posti:
etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

Jakelu: Tamperelainen

Jakelupalaute: [jakelupalaute.fi/silta](mailto:jakelupalaute.fi@silta) tai Suomen Suoramainonta
Tampere, 040 085 9766

Tilaukset:
sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi

Painosmäärä: 90 000 kpl

Paino: Sanoma Manu, Tampere

ISSN 2342-0979 (painettu)

ISSN 2342-0987 (verkkojulkaisu)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: 5.2., aineisto viimeistään 15.1., 5.3., aineisto viimeistään 12.2.

T akasivun tuoreen sarjakuvan piirtäjä on Anssi Rauhala, 59-vuotias kuvittaja, sarjakuvapiirtäjä ja satunnaisesti animaattori Helsingistä. Hän kertoo itsestään ja työstään näin:

Olen tehnyt 1980-luvulta lähtien lehti- ja mainoskuvia, kirjankansia ja -kuvituksia eri kustantajille.

Vuosien varrella olen tehnyt lyhyitä sarjakuvia, ja usean käsikirjoittajan kanssa on syntynyt kokonaisia sarjakuva-albumia: *Professori Anni Isotalon tutkimuksia* (käsikirjoittajana Mikko Ketola) toistaiseksi neljän sarjakuva-albumin verran, lentäjäseikkailut *Paluu rajan takaa* ja *Korpilentäjä* (käsikirjoittaja Esa Niskanen), viimeisimpänä *Väinö 1, Suomen kuningas* (käsikirjoittaja Matti Nieminen, jonka seuraava käsikirjoitus historiallisesta aiheesta on jo työn alla).

Storyboardeja olen piirtänyt elokuviin, televisiosarjoihin ja mainoksiin. Olen myös suomentanut, enimmäkseen ranskalais-belgialaisia sarjakuvia.

Anssi Rauhala ideoi, suunnittelee ja piirtää AnsSilta-sarjakuvaa pääkaupungissa.

AnsSilta-sarjakuva aloittaa *Sillassa*

ANIMAATIOELOKUVIIN pääsin tutustumaan 1980-luvun lopussa, kun Suomeen suunniteltiin siihen aikaan alan teollisuutta. Sain harjoitella storyboardien piirtämistä 1989 Kaliforniassa Phil Mendezin studiolla, sittemmin suurelokuvaprojekti romahti 1990-luvun laman myllerryksissä. Silti lyhytelokuvia vielä tehtiin, tuosta taiteen lajista opin paljon muun muassa Heikki Paakkasen ja Pietari Koskisen animaatiofilmeissä assistenttina työskennellessäni.

Uusien digitaalisten työvälineitten kanssa olen tehnyt animaatioita 2020-luvulla: Yleisradion Kielikoulu, lähinnä maahanmuuttajille tarjottu tekstien käännohjelma, sai 30-sekuntisen mainosfilmin, ja puolitutuille sekä -tunteuttomille muusikoille tein verkkoon musiikkivideoita.

Ajattelemisen aihetta

Tilanne, joka johdatti minut kantamaan arkkuja siunaustilaisuuksissa, oli isäni sairastelu 2010-luvulla: syövänsädehoito ja useat sairaalajaksot, myös etenevien muistisairauksien takia, antoivat ajattelemisen aihetta.

Täällä elävien maailmassa ei kuolemaa voi kokonaan sivuuttaa, ja toisinaan vainajan omaisten joukosta ei löydetä riittävästi tai ollenkaan kantajia. Kanta-

japalvelu tulee siinä tilanteessa todella tarpeeseen. Liki viikoittain ryhmäämme tulee tekstiviestejä, aina kun tarvitaan taas yhdestä kuuteen kantajaa jonkin pään pääkaupunkiseutua.

Erään kantokeikan aikana kysyi yksi Malmin hautausmaan kappelin vahvistamiseksi, josko minulle sopisi tulla myös kappelin puolelle lauantaistentuoksi. Siellä kaivattiin lisäapua, ja ympäristökin oli minulle jo tuttu. Siispä aloitin harjoittelijana taas uuden osa-aikaisen työn, muun muassa järjestäen ja siivoten kappeleita tilaisuuksien väleissä, siirtäen arkkuja kappeliin sisällä ja joskus haudataan asti kantajien ohjeistajana, ja ripustaen virsien numeroita näkyviin.

Vuonna 2007 Rauhala piirsi Anni Isotalon seikkailemaan *Sillan* edeltäjän, Tampereen *Kirkkosanomien* kanteen.

Sarjakuva

Yleisö, toivottavasti, vielä toistaiseksi pitää ihmisvoimin tuotettua sisältöä nautittavampana kuin tekoälyn teelmiä.

Piirroskuvitus, pilakuva ja sarjakuva ovat alusta pitäen olleet mukana painetuissa julkaisuissa. Valokuvan väitettiin 1800-luvulla syrjäyttävän piirroksen, ja nykyään eräät väittävät tekoälykuvien syrjäyttävän valokuvat. Itse näkisinkin, että ihmismieli on ainakin vielä toistaiseksi verrattomasti luovempi ja oivaltavampi, ja yleisö, toivottavasti, vielä toistaiseksi pitää ihmisvoimin tuotettua sisältöä nautittavampana kuin tekoälyn teelmiä.

Kirkollinen media on mielestäni samanlaista kuin mikä tahansa muukin media: yritetään tavoittaa yleisö ja saada viesti ymmärrettävästi perille. Olen tehnyt juttukuvituksia seurakuntalehtiin 2010-luvulta lähtien.

Vantaan Lauri -lehdessä aloitin, ja sen yhdistyessä muiden pääkaupunkiseudun lehtien kanssa *Kirkoksi ja Kaupungiksi* jatkoin töitä siellä. Kirkko ja kaupunki julkaisee nykyään joka numerossaan pienen mustavalkoisen piirroksen, jota varten saan etukäteen tekstin lehden toimituksesta.

Harrastuksistani voisin erikseen mainita taide-, ilmali- ja muuhunkin historiaan tutustumisen aina tilaisuuden tullen, dekkarien ja tietenkin sarjakuvien lukemisen, sekä kevyen musiikin soittamisen, huonosti, omaksi iloksi ja muiden mieliharmiksi.

Teppo Koskela (vas.) ja Pertti Kallio kuuluivat Kalevan seurakunnan rippileirillä 1972 perustettuun Onnelliset vaeltajat -yhtyeeseen. Keskellä Manse-gospelin synnystä kirjoittaneet Olli-Pekka Mäkinen ja Hannu Virtanen.

Gospelin alkuvuodet Tampereella muisteltiin kirjaksi

Tuore kirja *Manse-gospelin synty* kertoo gospel-musiikin murtautumista osaksi Tampereen hengellistä musiikkielämää 1970-luvun taitteen molemmin puolin.

– Tampere oli keskeinen Suomi-gospelin liikkeellepanija ja tänne osui lahjakkaita muusikkoja, tiivistävät kirjan tekijät **Olli-Pekka Mäkinen** ja **Hannu Virtanen**.

Teos tutkii erityisesti aikaa, jolloin sähkökitara alkoi soida paikallisissa kirkkoissa. Apua työhönsä kirjoittajat saivat Manse-gospelin pioneerilta.

– Timo Ruottinen on kävelevä tietosanakirja, se helpotti työtä. Rajasimme siitä, kun hän aloitti siihen, mistä Jaakko Löytsy aloitti.

Kuohuttavia sukupolvikokemuksia

Uudistusten tuuli puhalsi 1960-luvulla. Nuoriso kapinoi rukouslauantain huvikieltoa vastaan, marssi rauhan puolesta, keskusteli vallankumouksen teologiasta ja vastusti rotusortoa.

– Kirkossakin alettiin laulaa oikeudenmukaisuuden ja rauhan lauluja, muistuttaa tuomiorovasti **Olli-Pekka Silfverhuth**.

Vuonna 1971 Tampereen seurakunnat palkkasi ensimmäiseksi nuorisomusiikoksi Lasse Vahtolan.

– Gospel oli kiinteästi nuorisotyötä, ja yhdessä

Kirjat

tekeminen tärkeää. Toivon, että se olisi sitä tänään ja tästä eteenpäin, Mäkinen pohtii.

– Toiminta veti massoja. Tampereella oli kaksi poika- ja tyttölyseota, ja missä me olisimme tavanneet tyttöjä, jos ei seurakuntayhteydessä, Virtanen sanoo.

Hengellinen rytmimusiikki soi Tammerkosken molemmin puolin. Kiinnostuneet kokoontuivat gospelin äärelle Kalevaan, keskustaan, Pispalaan. Jotkut menivät heti koulupäivän jälkeen soittamaan Kytälänkadun nuorisotalolle Vahtolan työtä jatkaneen Seppo Lindellin studioon.

Gospelia painettiin luterilaisten kirkkojen virsikirjojen lisäyksiin ja erillisjulkaisuihin, ja samat muusikot soittivat kirkossa, tanssilavalla ja teatterissa. Silti muuallakin kuohui kuin koskessa.

– Osa papeista vastusti rytmimusiikkia, muutama kannusti käyttämään uusia keinoja, Virtanen toteaa.

Nyt Manse-gospelia on sadoissa hengellisissä lauluissa, joita löytyy niin *Nuoren seurakunnan veisukirjasta*, virsikirjasta kuin lukuisilta äänitteiltäkin. Tampere-Seuran ja Alba Musicin julkaisemaa tietokirjaa on tukenut Tampereen seurakuntayhtymä. Kirjan kustantaja on Otto Murentini Ky.

Teksti ja kuva: **Elisa af Hällström**

Pidetään kiinni demokratiasta – ja toivosta

On lakattava etsimästä aina yksilön tai yhteiskunnan heikointa lenkkiä. Näin toteaa Hanna Kuusela kirjassaan *Syytös* (Vastapaino 2024).

Kuusela kohdistaa syytöksensä yliopistojen ja yhteiskunnan päättäjiin, jotka ovat ajaneet sivistyksen

rotkon reunalle. Pohjimmiltaan hän kuitenkin ajattelee kirjoittavansa demokratian rapautumisen uhasta.

Toivon lähteitä Kuusela huomauttaa olevan koko ajan ympärillämme. Demokratia on niistä yksi.

Asta Kettunen

Kuva: Kari Sumari

Liikkuvan Näyttämön *Rautatie*-version rooleissa nähdään Minna Hokkanen (TTT), Annuska Hannula (TT) ja Auvo Vihro.

Rautatie saapuu Pispalan kirkkoon

Tampereen Teatterin ja Tampereen Työväen Teatterin yhteinen Liikkuva Näyttämö tuo teatteritaidetta sellaisten ihmisten luo, jotka syystä tai toisesta eivät pääse kokemaan teatteria omavoimaisesti.

Taustalla ovat ajatukset jokaisen oikeudesta taiteeseen ja kulttuurin mahdollisuudesta toimia osana kaikenikäisten ihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä.

Liikkuvan näyttämön toinen esitys, Juhani Ahon *Rautatie*, saapuu Pispalan kirkon kirkkosaliin 25. tammikuuta kello 13. Sovitus on Auvo Vihron.

Yli sata vuotta vanha teksti hengittää yhä. Matkapuhelimet, internet ja tekoäly ovat tuoneet ihmiset muutoksen ääreen aivan kuten *Matin* ja *Liisankin*.

Esitys sisältää elävää musiikkia. Se on maksuton ja tila esteetön. Varaukset tarja.leskinen@evl.fi tai tekstiviestitse numerosta 040 610 5530 viimeistään 20. tammikuuta.

Ykkösrivin bluesmuusikot Lietsun Gospelkirkossa

Make Perttilän ja Ville Nurmen musiikkia on tarjolla 17. tammikuuta Lielahden kirkossa.

Make Perttilä on kitaristi, laulaja ja lauluntekijä, joka on vaikuttanut erityisesti kirkon musiikkikentässä. Hän kuuluu Exit-yhtyeen kokoonpanoon laulajana, kitaristina ja lauluntekijänä. Hän vastaa myös TV1:n Nojatuulikirkko-ohjelman musiikista.

Ville Nurmi on yksi Suomen tunnetuimpia kitaristeja. Häntä on kuultu monissa TV-ohjelmissa, kuten *SuomiLove*, *Tähdet tähdet* ja *Tartu mikkiin*. Lisäksi hän on soittanut esimerkiksi *Mambassa* sekä *Johanna Kurkelan* ja *Anna Erikssonin* kanssa.

Konsertti alkaa kello 19. Jo tuntia aikaisemmin voi istahtaa kahvikupin äärelle Gospel Cafésä.

Tapahtumaan on vapaa pääsy. 10 euron ohjelman tulot ohjataan Harjun seurakunnan lähetystyölle.

Lisää konsertteja sivulla **B 8**

Silta 1/2025 A 19

Kuva: Tommi Levy

Ohjaaja Klaus Härö on tehnyt juutalaisia pelastaneesta Abraham Stilleristä elokuvan. Pääosassa on Ville Virtanen (kuvassa).

Kuva: Andres Teiss

Eläydy toviksi toisen saappaisiin

Klaus Härö on vakaamuksellinen kristitty, mutta käsikirjoittaja ja elokuvaohjaaja ei toimi minkään sanoman saarnajana vaan tarinankertojana. Häntä kiinnostaa eläytyä ihmisten kohtaloihin ja vaikeisiin valintoihin.

– Jokaisen meistä on kysyttävä, uhraanko jotain sen edestä, mihin uskon, vaikka mukavan elämäni.

Klaus Härön ohjaama ja Jimmy Karlssonin kanssa käsikirjoittama *Ei koskaan yksin* -elokuva saa ensi-iltansa 17. tammikuuta. Elokuva on saanut tukea Kirkon mediasäätiöltä.

1930- ja -40-lukujen Helsinkiin sijoittuva elokuva kertoo kauppias Abraham Stilleristä, joka pyrki pelastamaan juutalaispakolaisia joutumasta keskitysleirille.

– Antisemitismi ei ole uusi asia vaan vanha rumilus, joka nostaa uudelleen ja uudelleen päätään. Päällimmäinen syy tehdä tämä elokuva ei ollut kuitenkaan juutalaisvastaisuuden kuvaaminen vaan

yhden juutalaisten auttajan tarinan kertominen.

Elokuvataiteilija ei ota kantaa politiikkaan ja ideologioihin, vaan pyrkii pääsemään ”vereslihaisen lähelle” pakolaisten pelastajan persoonaa.

Ville Virtasen esittämä Stiller – toimittaja Ruben Stillerin isoisä – oli juutalaisessa seurakunnassa legendaarinen hahmo, joka sai lempinimen Mensch. Se merkitsee ihmistä isolla i:llä.

– Stillerin kautta halusin miettiä, miten ihminen sitoutuu auttamaan muita, kun se saattaa maksaa paljon itselle. Kannattaako edes yrittää, kun tietoa lopputuloksesta ei ole? Kuuluuko asia minulle?

Pahimmillaan auttaja joutuu valitsemaan elämän ja kuoleman välillä.

– Me näemme elokuvissa usein päähenkilön, joka maksaa kalliisti jostain asiasta, jonka kokee oikeaksi. Kristus on tällaisten hahmojen suuri esikuva, mutta hän on vielä paljon enemmän kuin vain väärinymmärretty oikeustaistelija.

Kovilla olevat, kiusatut ja syrjityt yksilöt tai vä-

hemmistöt sekä ihmissuhteensa ihan itse sössineet ja sivuraiteelle joutuneet tyytit ovat olleet usein keskiössä Klaus Härön elokuvissa.

– Yritän antaa äänen niille, joiden oma ääni ei kuulu. Tässä ajassa nostetaan helposti peukku ylös tai alas, toisia puolustetaan tai vihataan. Ihmiset pitäisi nähdä monipuolisemmin.

Elokuvan voima on päästä hyvin lähelle yksittäistä ihmistä, ja sitä kautta katsojia voidaan koskettaa, ohjaaja kokee.

– Kaikilla elokuvillani olen pyrkinyt samastumispinnan tarjoamiseen, jotta pääsisimme näkemään erilaisten ihmisten sisään.

Lähimmäisten tilanteeseen eläytyminen ja tarvittaessa auttaminen on olennainen osa Härön ajattelua. Hän sanoo kunnioittavansa suuresti kaikkia niitä, jotka ovat valinneet empaattisen ja altruistisen toisten auttamisen tien.

Janne Villa

Klaus Härön pitkä haastattelu: siltalehti.fi

AnsSilta | Anssi Rauhala

